Ն. 7044 1908 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 8 ՇԱԲԱԹ ՌԱՄԱԶԱՆ 25 1908 ՀՈԿՏԵՄ. 21 ԷՖԷՐԻՆՃԻ 24ՆՃԻ ԱԷՆԷ

ՊԱՇՏՊԱ ԻՄԹԻԱԶ ՎԷ ՄԻՍՏԻՐԻ
ՏԱՎԱՍ ՎԷՔՎԻԼԻ
ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

ՊԱՊԸ ԱԼԻ
ՍԱՏԱՆԷՅԻ ԴԱՐԱՏՈՒՊԻ
ԴԱՐՇԱՍԱՆՆԵՐԱՆ
Ն. 49

Կաղէթայա այիտ մէվլատտ հագդընտա սահիպը իմթիյազա միւբաճաաթ օրունուր։ Սահիպը իմթիյազին իմգասը /է կաղէթանին մէօրը մախսուսբյա մաթպաանին մաթպու մագպուզար թէէտիյաթը եայընրզ միւթէպէր Վէ մէշրու օլաճագ տոր։

ՃԵՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

1877 ՍԷՆԷՍԻՆՏԷ ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ ԹԷԷՍԻՍ ԻԹՄԻՇ ՏԻՐ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՄԻԼԼԻՅԷ, ԹԻՒՃԱՐԻՅԷ ՎԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

20 ԲԱՐԱ ԵԷՎՄԻ ՍԷՐՊԷՍԹ ԿԱԶԷԹԱ 20 ԲԱՐԱ

جريدهٔ شرقيه
ديكران حيوه‌لك ۱۲۹۳
سنه‌سنده تأسيس ايتمش‌در
صاحب امتيازى جيوه‌لكيان

DJERIDÉI CHARKIÉ
FONDÉ EN 1877
Directeur-Propriétaire
AGOP DJIVÈLÈGUIAN
AVOCAT
Vis-à-vis la Sublime Porte
No. 49

ԱԳՈՆԷ ՖԻԾԱԹԼԱՐԸ

	Բէյրին օրարագ	12 այլըգ	6 այլըգ	3 այլըգ
ՍԹԱՆՊՈԼ	140 ղ.	70 ղ.	40 ղ.	
ԹԱՇՐԱ	150 ղ.	80 ղ.	45 ղ.	
ՄԷՄ. ԷՃՆԷՊԻԾԷ	32 ֆր.	17 ֆր.	10 ֆր.	

Մէհէթիէ 20 ղրշ.-ան

ԷՕՄԻՒՐԻՆ ՄԱԳՍԱՏ Ա. Ի. ՍՈՒՐԷԹԸ ԻՍԹԻՄԱԼԻ

ԷՕՄՐԻՒՆ ԴԷՅՄԷԹ ՎԷ ՄԱՆԷԱՍԸ.— ՄԱԳՍԱՏԸ.—ՄԷՍԱՂԷԲ ԻՆԹԻԽԱՊ.— ԱԼԹՈՒՆ ՊԻԼԷԶԻՒ.

Տ. Մուշեղ եպիսկ. Սերոբեան «Զօպանին նէսայիհի» նամըյա պիր էսէր թէելիֆ իթմիշ օլուպ, հէնուզ թապը իքմալէ վարմամըշ օլուզընտան, օգուտլարըմըզա մէգալթը մուհիմմէյի հավի օլան իշպու էսէրտէն թարպիմըզդա կէօնտէրիլէն աթիսէքի ֆէգրալարընը իգթիպասա լիւզում կէօրտիւք։

Թալիմ ու թէրպիյէ՝ էօմրէ, քէմալը էօմրէ սողրու գօշմադա թապիաթ թարաֆընտան մուգատտէր օլան չօճուգ իչիւն, թէտարիգեանը իպթիտայէ տիմէք տիր։ Պիճագդին տէհիմիշ տիր քի, ինսանտա իքի նէվ հայաթ վար տըր, պիրի՝ հայաթը զայրը միւմէյիզէ, եախոտ հայաթ ը հայվանիյէ տիր քի ինսանը եաշատը. տիկէրի իսէ՝ ինսանին եաշատը էօմրը ինթիյարի, ֆա՛ալ էօմր տիր։ Վէ ենէ՝ մէվճուտ օլմագ եաշամագ, եաշամագ իսէ թէֆէքքիւր վէ իրատէ տիմէք տիր (Իսվէնօն)։

Էօմր՝ նէ զէվգ ու սէֆա վէ նէ՛տէ մէսէրրէթ ու շատիմանի կիւնիւտիւր. էօմր կէօզ եաշը տամլասը եախոտ իւմիտսիզլիք իլէ ահ ուէնիրի տէ տէյիլ. օ՛ էպէտիյէթէ տօղրու գօշմագտա օլան պիր նօգթա. պիր տագիգա տըր քի ինսանանը ումումիյէթին մէնֆաաթլանա գուլլանմալը տըր. պունդն իչիւն ինսան քէնտի գապրիյէթինէ տիգգաթ իտուպ մուճահիպլիքնէ քէնտիսինէ պիր մագսատ ինթիխապ էթմէյի տիր։ Էօմրիւն քէնտինէ մախսուս կիւզէլ վէ ալի պիր մագսատը օլմասա իտի, եաշամանդն հիչ պիր գաստ ու գըզմէթի օլմայաճագ տը. էօմրիւն էհէմմիյէթ վէ գաստ ու գըզմէթի անճագ ինթիխապ ու իթթիխազ օլուզան մագսատ, վէ պու մագսատա տէսթէրէս օլմագ իչիւն իսթիմալ օլունան վաղթալարա թագտիր օլունագիլիր, չունկի «էօմրիւն մագսատ հայաթը հայվանիանէն զիեատ հայաթը ալտէյգի տիր»։

Նիչէլէ՛ր ինթիմալէն՝ էօմրէն մագսատ եաշամագ տըր տէյու զանն իտէրէր. վէ սէհվէն մագսատ տէյու զանն իտիլէն պու միւտտէթի հայաթը իյի ու նուշ իլէ թէմամլատ իտէրլէր։ Պու մագսատլէր պիրմէյի տիր քի էօմր՝ մէնֆաիի ումումիյէտ վագֆ օլրմընը պիր մագսատա վէ առվալի նամուսքարանէ իլէ տէֆթէրէս օլմաղա մախսուս պիր վասթա տըր։ Էօմր սալթ պիր լոքմօթիֆ վազիֆէսինի իյֆա իտէր. կիւն վէ սէհնէլէր ուզուն պիր շըմէնտֆէր գաթարը կիպի պու մաքինա թարաֆընտան սիւրիւքլէնէրէք ինսանը՝ թէարիֆէն տիգաթը թամմէ իլէ ինթիխապ օլունուպ՝ պիւթիւն էօմրիւն մագսատընը թէշքիլէ սալհ պիր մագսատա եազգն կէօթիւրիւրլէր։

Էլհէվմ մագսատը հայաթըն պու ինթիխապը վուճուտա մուհավիէլ տիր։ Մէքթէպէ էլվէտա իտէն պիր քիմսէ հէնուզ սէրաֆաթէն պիլմէզ քի քէնտիսինին նէյէ իսթիտաաթը վար, էօմրիւնին մագսատը նէ՞ օլաճագ։ Պինապէրին կէնճլէրիմիզին էօմրիւ՛ թէշէպիւսաթը թիւճարիյէ վէ եա սէնաիյէնին պիրինտէն տիկէրինէ նաֆիլէ գօշմագտան իպարէթ գալմըշ տըր։ Ճինսը պէշէրին խայրընա վագֆ օլունմըշ մուայեէն պիր մագսատ ինթիխապը, վէ օնա վիսուլ իչիւն իգթիդա իտէն թաղ ու թագաթ, չճաաթը բուն, սապր ու միւտավէմէթ կիպի խասսէլէր կէնճլէրիմիզդէ մէվգուտ օլուպ, զանն իտէրսին քի պունլար հէր քէսին պիրէր մագսատը մախսուսա թապի օլմասը լիւզումընա գանաաթ հասըլ իթմէմիշլէր տիր։ Պու մագսատ ինթիխապը թալիմաթը հագգընտա ճիտտի պիր գանաաթ ֆրգտանը վէ էօմրիւն միւհիպ վէ մուխարրիպ տալվարը իչինէ պու մագսատսըզ վէ մէճնունանէ հալէր տէվամ իթթիքճէ, սօգաղլարը՝ էօմրիւ վէ անըն պախշ ու ինսան իթթիկի մէսէրրէթը մանէվիյէ վէ թէսլիյէթը սատտէթպախշալ պէտպիսանա (քէսիմսէթ) մախսուս պօշ վէ մուխարրիպ պիր եէէս ու նէվմիտի սաիգասըյա, էն միւտհիշ պիր միւճաաթ կիպի թէլագդը իտէն իչիպ կիւճիպ, սէրսէրի վէ սէրկէրան կէնճլէրին նիհայէթսիզ սաֆլարընտան խալի գալմայաճագ տըր։

Մագսատը ինթիխապընընը էլզէմիյէթինի գապուլտան սօնրա 1. տիգգաթ օլունմալը քի պու ինթիխապ սալթ խթիրանաթ, զէվգ ու սէֆա, վէ եա հրրսը չանըմըզդա խըստէթ իթմէսին. պիր ֆէրտ քէնտի գապիրյէթինին միւնասէպթընը նաղարը տըրգաթա ալտրը սրրատա չու նօգթայը հարէքէթ խաթրընտա օլմալը տըր քի «հագիգի պիր իսթիտատ քէնտիսի էպնայը ճինսընէմիւֆիտ գըլմադալ միւրաքեզ տըր։ Խրիսթիյանընը էօմէզ գըլան Ս. Գօլոս, ատի պիր մատէնճի իքէն՝ լօքօմօթիֆի իսթիրա իտէն Ճօրճ Սթէֆէնսըն, Պուլար մաքինասընդն մուճէտի օլան Ճէյմս Ռօթ քէնտի հրրսը չանարընը օկչամագ վէ եախոտ զէվգ ու սէֆալարընը նիւվազիշ իչիւն իսթիյարը զանմէթ իթմէտիլէր. մէնֆաիի ումումիյէի մագսատ իթթիխազ իտուպ՝ օնա տէսթէրէս օլմագ իչիւն հէր ֆէտտաքեալրընը տէրէօտ իթթիմէյ տիր։ 2. Մագսատ ինթիխապը սրրասընտա չախսի գապիրյէթլէրինի, էթրաֆընտաքի հալ ու քէյֆիյէթլէրի ֆիրկէն նազարը իթիպարէ ալմալը։ Շ. Վակնէր «Մըլգէթէն ուզաղը կէօրմէզ պիր չօճուգ, իմի հէյէթտէ ֆահէլի օլմագ սէվտասընա տիւշմէմէլի։ Պիր ճէրիհա վէ եախոտ պիր խասթէյէ պագմաղա թէհամմիլ իտէմզ իսէնիզ. ֆէնին թըպկ թահսիրինէ արզու իթմէյինիզ։ Ասապի իսէնիզ մուալիմ օլմայընը՝ Պիր ազ զահֆիլալիկնէ, վէ կէվշէքլիք ճիհէթինտէն պիթապ օլան պիր թայէպէ չէլենկիր օլմաղա հավէս իթմէսին։ Նէվճիվանլար էքսէրիա միւսթագպէլ թարիգը մահշէթլէրի հագգընտա ամիպ վէ զարիպ թասավվուրլար թաշըրլար. լաքին ամէլի պասիրէթտէն մահրում պուլունան պու թասավվուրաթը՝ ասրլ մէյլի թապիի իլէ գաթիյէն գարըշարմամը։ Էյլանը թապիի հէր քէտէ պուլունապիլիպ բէք էրքէնտէն թէգտիրը իտէն ճալիպը տիգգաթ իսթէթէրտէն թանըրապիլիր։ Պիր չօճուգտա էլ չաբուզլըզը, մէհարէթ վէ պագըզ զաթէն իլէրուտէ ամէլէ եախոտ մահիր պիր սանասաթքեար օլաճաղընը իմա իտէր։

«Տագիզ պիր սամիա՝ միւքէմմէլ պիր սէտա մուզիճաճըզդա տէլալէթ իտէր։ Իշ ատասը, թիւճճար, միւհէնտիս, մաքինիստ, թապիպ, շարբ, ասքէր, թէհարրիյաթը իլմիյէ էրպապը, խաթիպ վէ բէսսամ տա՝ պաչգա ալէամէթլէրէլէ թանըրը։ Վէ լաքին չուապանտա (պատանի) իսթիտատ ու միւնասէպթերինին քեաֆֆէի ալէամ ու տէլալիլի թէզահիր իտէպլիմէք իչիւն, միւսաատէ օլունմալը քի պունլար սէնտաթ վէ սէնտաթքարը, իշ վէ ամէլէյի թէտգիգէ չօգ էրքէնտէն ալըշընալար, չունքի մէշհուր պիր բէսսամա՝ քէմալը մուվաֆֆագիյէթինին հիքմէթի նէտէ՞ն իպարէթ իտուկի սօրուլտըգտա պու հիքմէթի չու էֆգազ ու թապիրաթլա իֆտատ իթմիշ տիր։ «Պիր սէմերէյէ տէսթէրէս օլապիլմէք իչիւն, թէտզիգ, ալէտտէվամ թէտգիգ վէ սայ ու զայրէթտէ միւտավէմէթ իթմէլի։»

Էօյլէ իսէ քէնտինիզ իչիւն՝ սէվպիլէճէյինիզ վէ տէրտէսթի զըմնընտագիթիզա իտէն վէսսալիթի Խվէլէյէյէ մաքիք պուլունալըզընդզ պիր մագսատը ինթիխապ, վէ պու մագսատըն հուսուլինէ ալէտտէվամ սայ ու զայրէթի իտինիզ։ Ալթունն Պիլէզիւ՝ կէրէք տէօքմէտ, կէրէք հաքգեաք, տէմիրճի եախոտ գուլտումաճ, թէրզի եախոտ գունտուրաճ, թապիպ եախոտ միւհէնտիս գօլունտա այնի տէրէճէ զիգրյմէթ տիր։ Սէնամաթ վէ սէնամաթքեարը թանգիր իթմէյէն, զիրա եիգիւ կէօգիւ քիրլի ամէլէտտէն պիր ատամըն մանէվի գատ ու գըյմէթի՝ մագսատըզ բարլագ պիր սէրսէրիատէն չօգ զիյատ տիր. վէ չիւրհէսիզ Ֆրանգլէնին «Այագ իւգէրի տուրան ամէլէ՝ իշլէ մէշղուլ օլմայան ասրլզատէյէ միւրէճճահտրը» տէմէսի պու մագսատա մէպնի տիր։ Ալէտտէվամ իսթիգամէթլէ տէօքիւէն թէր տամլալարը՝ չիֆթճէնին եա թիւճճարընը, քիթապէթ էշլինին եախոտ սարրաֆընն ալընընտա օլսուն, այնը ճէվհէր տանէլէրի տիր։ Մագսատըզ պիր էօմր պիր նէվի ճէզա տըր տէյի ինանըրզը։ Օ ինսանը թազեկ իսէր վէ ահ ու էնինլէ տօլու պիր նէվի հիչլիք տիր. վէ եախոտ իչէրիսի պաթըլըգ իլէ մէմու կիւմիւշ թէլքարի գապը պիր ալթուն քեասէտիր։ Գապուլ իսէրիզ քի «Հայաթըն հատտը զաթինտէ գըյմէթի օլմայրզ, գրյմէթի՝ իսթիմալինէ մէնուութ տրը, ինսանըն սալթ խարաթ ու հասէնաթը պագի տիր, վէ հայաթ՝ անսըզ լաչէ տիր։»

Եայրաթըն մանէսասընը ֆուգարայա սատագա եախոտ սէրէտ մուավէնէթլէ թահտա իթմէյէլիմ։ Քեաֆֆէի ճինսը պէշէքին մուճիպը իսթիֆատէսի օլան էն ալի խայրաթ՝ սայ ու զայրէթի ազմ ու գալարը վէ մուսիրը պիր իրատէթ տիր, պիզ իսէ մատամիւլհայաթ նիշանկեանը-մըզ օլաճագ պիր մագսատ իթթիխազ իթմէտիքճէ պու սէպաթ ու միւտավէմէթ մալիք օլամայաճաղընը։

Ինսան էվվալընընդ՝ մէսէնիյէթին էն եիւճէ գատէմէլէրինէ գատար եէթիշմէլէրինին սըրը ու հիքմէթինի պիզէ խապէր վէրէն չէյ, էվվէլա՝ մագսէտը ինթիխապը վէ անտէ սէպաթ վէ միւտավէմէթ իթմէք կիպի պիր մէսէլէի հայաթիյէ, սանիէ՝ քէնտի տարրէսինտէ «հէր կիւնին իչինի էվվէլքի կիւնտէն տատա էյի իճրա իթմէք» գագիյէսիպիր։

ՄՈՒՇԵՂ ԵՊԻՍԿ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ

ԼԷԹԱՅԻՖ

Դատընընն պիրի ֆօթօկրաֆիրը չը-գարմագ իչիւն պիր ֆօթօկրաֆճէյա կիտէր. վէ պիր իսկէմէյէ օթուրըր. աղը քիչիւք չըգալն տէյու ֆէվգէլատէ չէրբէնընը տուրուր։ Ֆօթօկրաֆճը մէկ զուրէնէն պու հալինի կէօրտիւքտէ տէր քի,

—Սըգըլմայընն, մատամ. էկէր իսթէրսէնիզ, ֆօթօկրաֆիրընզդտա ճիչ աղըզ եարամ։

*** Անճէմի պիր պէրպէր իլէ թրաշ իթմէքտէ օլսուզը պիրի արասընտա,

—Ֆա՛ֆ զարատաղընընզ։

—Էկէր պուրատան սաղ սէլիմ տը-չարը չը գարսամ, տէօրթ գարաաշըզ։

ՍԷՐՊԷՍԹ ՍԷՕԶԼԷՐ

Կիբիտ մէսէլէսի, Պուլկար մէսէլէսի ամէլէ մէսէլէսի, Պոսնա-Հէրսէք մէսէլէսի վէ զայրիհիմ վէ զայրիհիմ. քեաֆի տէյիլ իմիշ կիպի, իյթէ, պիր տէ «կարսօն»լարընն պախշիշ մէսէլէսի պաչ կէօսթէրտի։

Կէչէն ագշամ, պիր թագրմ պիրախանէլէրտէ խսթիխամ իտիլէն «կարսօն»լար Պէյօղլունտա Ճատտէի Գէպիրտէ պու խուսուս հագգընտա կիւրիւլթի իլէ նիւմայիշ իճրա իթմիշլէր տիր։

Բէնամ էթրաֆընը պիր քիմէ եարամագլարը թօղայարագ կիւն էվվէլի խայալ իթթիքէրինի թալէպ իթմէք իչիւն օգագ օրթասընտա պաղրրպ չաղրան էչխասընն մէնիուն վէ խօշնուտ իտիլմէսի իտտասընտա տէյիլիզ։

Մէրգուման կարսօնլարընն մէշրու օլմասն վէ հիչ պիր չէյէ եարամասն թալէպ վէ իտտասալարը ալէյհինտէ պիզ չիտտէթլէ բրօթէսթօ իտէրիզ։

Սէպէպի տէ, ամէլէ եէրինէ, միւսթէֆիտ օլան ուսթասը օլտըզը տըր։

Ֆիլնագիգա էվրօբատա չու գահտէ մէրի իվ հիւքմ օլմագտա իսէ տէ, ուսթասը գաթան ամէլէյէ բարա վէրմէյիպ պիլաքիս ամէ է ուսթասընա, հաթթա պազը քէրրէտէ ղիյատէ օլմագ իւզրէ վազիֆէսինտէն տօլայը բարա վէրիր, սէպէպի տէ օրատա պախշիլի վէրմէք ուսուլ վէ ատէթի ումումիյէթլէ ճարի օլմասընտան նէչաթ իթմէքտէ տիր։

Էվվէլթ, օրատա պախշիլէրտէն հասը օլան մէպալիղին թէչքիլ էյլէտիկի եէքիւնինէ վէ տէրէօտտէ իթթիկի վազիֆէյէ նազարէն, ամէլէյէ հիչ պիր եէվմիյէ եախոտ մասլ թախսիս օլմնմագ։

Հաթթա, պու ճիհէթ միւէթէրիլէր իւզէրինէ ֆէնս պիր թէէսիր հասը իթմէքլէ պէրապէր, հէր հալտէ պիլա գուսուր պիր պախշիշ իթթասընա մէճպուր օլմագտա տըրլար։

Պիզիմ մէմլէքէթիմիզտէ, պախշիշ մէսէլէսի ասլ մանայը նազարխիյլէ իլթիթյարի իքէն, Էվրօպա մէմալիքինտէ միւշթերիլէր հագգընտա մէճպուրիյէթի գաթիյէ թէչքիլ իտէր։

Պու պապտէ թէքասիւլ վէ միւսամէնա իտնէլէրէ օրատա խայալ իտիլէմէյէճէք տէրէճէտէ աղըր քէլիմաթ վէ գապա թապիրաթ վէ պէօյիւք հագարթա մուգապէլէ իտէրլէր։

Հաթթա, ուսթալարը պիլէ չու հարէքէթ վէ մուամէլէյի միւշահէտ իթթիքլէրի ճիհէթլէ, չօգ մաղազալարտա պէօյիւք եագըլար իլէ չու մէպտէ իլանանմէլէր թալիգ իթմիշլէր տիր, «կարսօնա պիր պախշիշ պրագընը»

Շիմտի օգույանլարըմըզդա սիւալ իտէրիզ, «պու միւնասէպէթսիզ տատէթ-տէն քիմ միւթէզարրուր օլույօր», թապիի էհալիմիզ։

Պիր զուրուշլըգ ուճագ պիր մասրաֆ էմնասընտա, պիր ղրշ. տա կարսօնլարա վէրիր իսէ, պէօյլէլիքլէ էհալինին մասրաֆը տիկէր միւթէնէվվի մասրաֆլարը իլէ պէրապէր թէզայիտա իտէճէք տիր։ Ամէլէ, ուսթասընտան թային իտիլէն մագթու մասլընը զայպ իտէճէկի կիպի, տիկէր թարաֆտան ուսթասը տա մատտի պիր մէնֆաաթտան միւսթէֆիտ օլմաղլա պէրապէր, մատտի պիր բապթա իլէ մէրպութ օլմամասընտան, ամէլէնին հէր վագթի իտեան իտէպլիլէճէկի հասէպլիլէ, մանէվի սուրէթտէ թէէսիրինի զայպ իտէճէկի տէրքեար տըր։

Իյթէ պու էսպապը միւթէատտիտէ-տէն նաչի, մէզքիւրհագդըզ նիւմայիշլէր ալէյհինտէ բրօթէսթօ իթմէքլէ պիր խըստէթ իյֆասընա միւսարասա իտէրիզ։

ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

ՍԻՍ ՄԻԱԲԱՆԸ ՄԿՐՏԻՉ Վ.ԻՆ ՍԻԼՔԻ ԲՈՒՀԱՆԻՏԷՆ ԻՍԹԻՖԱՍԸ

Թապագեան Մկրտիչ Վ. պու քէրրէ սիլքը բուհանիտէն իսթիֆասընը վէրիպ աշխարհական քիսվէսինէ թհվիլը հալ էյլէմիշ տիր։ Պու ատամ միւթէվէֆա Կիլիկիա կաթողիկոսը Մկրտիչ Քէյֆիսիզեան Սրբազանընն վաթանտաշը վէ սէյիսի իտի քի, աչգ կէօզ օլմասը հասէպի իլէ բուհանիկէկ մազհար իտիլմիշ իտի։ Մկրտիչ Վ. 25 սէնէլիք վարդապետլիք զէմանընը Թլան չիթիկիկինտէ կէչիրմիշ տիր։ Պազը անվալը նաչայը-զէլէրինէ տաիր սէօյլէնէն սէօզլէրին նէ սէրսէճէ սահի՞ն օլուուղընը պիլմէմ. անճագ չու մուհագագ տըր քի Կիլիկիա էհալիսի պունա նազարը խօշնուտի իլէ պագմամագտա օլուուղը կկի, Քէյֆիսիզեան կաթողիկոսընն սօն տագիգալըընտա անընն պաչը ուճունտա պուլունըպ պիր չօգ պահատա աղըր ավանիլի վէ մուհիմմ մզգտարա պալիզ օլան մէպալիղի տէրճէպ իտէն պաղը քէսանտա նազարը նէֆքրէթլէ պագմագտա իտի։ Զաթէն կազէթալար պունտան էվվէլ պու սըրգաթլար հագգընտա պահա իթմիշլէր, հալպու քի, մաէթթէէսսիֆ պու եազըլանլար իլի պիր նէթիճէի մութլագայա վարտրրամամըշլար տըր։

Մկրտիչ Վ. կէօրիւնէր քի չիմտի քէսէպինի տօղտուրմըշ օլտուղընտան, հիւրրիյէթին իլանընտան պիլիսթիֆատ սիլքը բուհանիյի պէրթարաֆ իլէ էվվէլճէ մաչուգէսի պուլընտըզը գատընա ալըպ եիւրրեհիվէրմիշ տիր։ Մկրտիչ՝ բուհանիլիքէն իսթիֆասընը վէրմէք իչիւն Սիսէ՝ Տ. Սահակ կաթողիկոսընն նէգտինէ կիթմիշ իտի։ Օրատա նէյէր կէչիպ աէօնտիւկիւնտէն մալիմամթմ եօգ.

(29) ՍԻԱՍԻ ԲՕՄԲԱՆ

ՇԱՐԳ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱՍԸԼ

ՇԱՐԳ ՄԷՍԷԼԷՍԻՆԻՆ ՔԷՍՊ ԻԹՏԻԿԻ ՀԱԼ 1853-1908

Շարդ մէսէլէսի վէ Պողազլար մէսէլէսի միւնասէպթիյլէ էսկիտէն պէրու Սթանպոլ էվրօբա տիրլօմաթլարը իչիւն է՝ էյի պիր մէքթէպ օլմագ չէօրէթի տալիգ տիր։ Էն բէսմի մուգավէմաթը տիւվէլիյէնին նէ տէրէճէյէ գատար հիւմիմիզ, տէվամըզդ օլաճաղընը օնլար ունճագ Սթանպոլտա թէէրիպէ իտէր, էօյրէնիրլէր։ պու մուգավէմաթի հագիգաթտա միւվազնէի գուվվանընն մուվագգաթի իրէր իշարաթրնտան պաչգա պէր չէյ տէյիլ տիր։ տէվլէթէրին քիսվէի հագգա պիրիսիներէք, հուգուգ համընը վէրտիքլէրի պու գայտէլէրտէ չօգ տէֆա օնլարը թանպիմ իտէն թարաֆին մէնֆաաթլարընա կէօրէ թատիլ օլունը։

-2-

Թարիխի պիր նազար.— Գարատէնիզին Թիւրք տէնիզի օլմասը.— Գարատէնիզտէ Ռուսլար,— Նաբօլէոն վէ Պիրինճի Ալէքսանտր.— Սիլասիյաթը վէ ամիրալ տը Ռիվօրթ.— Հիւնքեար իսքէլէսի ահանամէսի 1833։ Լօնտրա մուգավէլէնամէսի 1840, վէ Պողազլար մուգավէլէնամէսի 1841.— Բարիզ ահանամէսի 1856.— Նէպլէօնին վասիյէթնամէի սկսասիսի.— Ինկիլթէրանին խաթալարընը Ֆրանսա թազմին իտիյօր.— 1870 մուհարէպէսի վէ Լօնտրա մուգավէլէնամէսի։

Գուրունը վիւսթատա (միջին դարք) վէ 17ինճի ասրին սօնլարընա գատար Գարատէնիզ՝ Սթանպոլտա հիւքմ սիւրէն Պիզանս իմբէրաթօրլարընին, պիլախէրէ Թիւրք բատիշահլարընին միւլքը խասը օլան գաբալը պիր հավզա իտի։

Թիւրքլէր պու տէնիզին սահիլլէրինէ թէմամէն մալիք օլտըգլարը իչիւն, պուրատա Օսմանլը պայրաղընտան պաչգա պիր պայրաղն տօղաչմասընա միւսասատ իթմէմիշլէր իտի. օ վագթի, մէսէլէ սատէ պիր շէֆալտէ իտի. տահա տօղրուսը օրթատա պիր մէսէլէ եօգ իտի. Տէլի Բէթրոնընն Սթանպոլտաքի ասֆիրի Կալիչին չէօյլէ տէյօր իտի.

«Զաթը Շահանէ Գարատէնիզէ էճնէպլիէրին կիբէմէյէճէկի պիր էվվէքնտի էվվի նազարըյա պագէյօր, պու պիր կէնճ գըզ տը քի, պիքը ու ըսմէթի հարէմ իչինտէ, նազարտան սագլանըյօր, էճնէպլիէրին պու տէնիզտէ սէյր ու սէֆէր իթմէյէրինէ միւսասատ իտիլմէյօր։» Ֆագաթ պուլը սահրալարտա տօղչան, չրմալըն պուլպրը ալթընտա թիւյէրի իւրբէրէն Ռուս սիւվարիսի պու նազարտան գըզգանըլան պիքրը ըսմէթին իւսթինէ պիր գուրտ կէօզիւյլէ պագէյօր, պիրազ գօլունտաքի գուվվէթէ կիւվէնինճէ ավընն իսթիւնէ աթրլրպ եսգալայօր։

Տէլի Բէթրօ Ազօֆ գալէսինի զապթ իթմէքլէ, օ ըսմէթը պաքիրէյի իհաթա իտէն գալէլերէ իլը բախնէյի աչմըշ օլույօր, օ վագթի Պա կը Ալի քէնտինէ կէլիյոր, հաթթա 1700տէ Սթանպոլ միւսալէհասը ագտ օլունըրքէն Պապը Ալինին մէմուրը չու սէօզլէրի եազմըշ իտի.

«Իճնէպի հարպ սէֆինէլէրի պու տէնիզտէ սէրպէսթճէ տօղաչմագ հագգընը իրազ իթթիքլէրի կիւն հիւքիւմէթը Օսմանիյէնին էօլիւմ գամբանասը չալընմագա պաչար։»

Պու էօյլէ պիր քէչի իտի քի, թէալիւգ իթտիկի հագիգաթը էլիմէնին վիճուտա պուլմասը մագսատ իսէ նապէմվիմ, ֆագաթ աթիյէ թաալիգի իթթիպարըյա միւթէհագգուզ ատտ իտիլէպիլիր իտի. Չունքի Գարատէնիզ սէրպէսթ պիր տէնիզ օլտըգը կիւնտէն իթթիպարէն ֆիհիքիւմէթը Օսմանիյէնին նուֆուզ վէ շէվքէթի ազալմըշ, ազամէթ վէ սաթվէթի էքսիլմիշ, իճրասաթը էճնէպի գօնթրօլը ալթընա կիրմիշ իտի։

Պիր թարաֆտան Ռուսլարը Գարատէնիզ սահիլլէրինէ եայըլարագ օրատա սէրպէսթճէ սէյր ու սէֆէր իթմէքմագսէսիյլէ իլէրիյէ տօղրու կիթմէքլէրի, տիկէր թարաֆտան Թիւրքլէրին պունլարը Գարատէնիզտէն չըգարմագ իչիւն վագը օլան ղայրէթի։

Իյթէ 18ինճի ասրրտա Ռուս վէ Թիւրք միւնասէպթընն խիւլասասը պունտան իպարէթ տիր. Նիհայէթ Իքինճի Գաթէրինա մուվաֆֆագրյաթը իչի հալ ու ֆալ իթմիշ տիր։ Մէչհուր Քիւչիւք Գայնարճա մուահէտէսի (1774) Ռուս թիւճճար կէմիլէրինէ Գարատէնիզտէ սէրպէսթիի սէյր ու սէֆէր հագգընը պախշ վէ Ռուսլարընն Գարատէնիզ սահիլլէրինտէ եէրլէշմէլէրինէ միւսասատ խտիյօր. բրէնս Բօթէմքին Գըրըմ զըթասընը ֆէթհ էլէյօր, եաշ անանամէսի (1792 յունվար 9) Գըրըմը Ռուսլարա վերիյօր։

Արթագ Գարատէնիզ հուդուգ նօգթաի նազարընտան Իչ տէնիզ սայրամազ իտի. Չունքի սահիլլէրի իքի տէվլէթին թահթը թասարրուֆընտա պուլնմագտա տըր. անճագ վազիյէթը ճօղրաֆիյէ իճապընճա սիյասէթէ գաբալը տէնիզ իտի. Չունքի Պողազ Իչի Թիւրքիանն էլինտէ տիր. պու հալ Իքինճի Գաթէրինանընն վէ խալէֆլէրինին ամալը հարիսանէլէրինէ մուվաֆֆագ տիւշմէյօր իտի. Իչինտէն տիչարը չէզբլամայան սէրպէսթ տէնիզ նէ՞ տիմէք տիր։

Մահպես իչինտէ սէրպէսթլիկին մանէասը նէ՞... Ռուսիա նէ վագթի Գարատէնիզին մէսխասլէրինի էլտէ իտէր։

Գաբալը պօղազլարա միւնթէհի սէրպէսթ տէնիզ ուսուլինի նէ վագթի գալտըրասպիլիրսէ օ վագթի իչինի պիթիրմիշ օլաճագ իտի։

Իքինճի Գաթէրինա իչիւն Ազօֆ գալէսիյլէ Գրբըմ գըթասը Պիզանս հօլու տիմէք իտի. Իյթէ Պողազլար մէսէլէսի իլգ տէֆա օլմագ իւզրէ Ռուս բօլիթիգասընընն ամալ վէ մագսէտինի վէ Ռուսլարընն թաագիզ իտէճէկի խաթթը հարէքէթի թային իթմիշ պուլընընյօր իտի։ Գարատէնիզ օ վագթթա գատար Թիւրքիանընն Իչ տէնիզի իքէն Ռուսիա եավաշ եավաշ պունա խարիճատէն քիմսէնին կէլիպ Ռուս լիմանլարընա թասարրուզ իտէմէյէճէկի վէ ֆագաթ Ռուս սէֆինէլէրինին չըզըպ Ագտէնիզէ կիրէպիլէճէկի պիր Ռուս տէնիզի նազարընա պագմաղա պաչլամըշ տըր. պիլախէրէ «Տանիլէվքի» նամ Ռուս մուհարրիրի բանսլավիզմ հագգընտա եազտըզը էսէրտէ տէյօր իտի քի,

(Տէվամի)

եալընը չունը պիլիրիմ քի։ Մկրտիչ Եփրիյէրէք Սիսատն եօլա չբգբպ 9 սաաթ պուտ ու մէսաֆէատ պուլրսան Համիտիյէ քէշիւնէ վարը վէ օրատա պուլրսան մաշուգէսի իլէ պիրլիքտէ կէճէլէյին ֆիրար իլէ էրզինէ կիթմիշ տիր։

Մկրտիչ իլէ մաշուգէսինին միւնասէպաթընը էվվէլճէ պիլտիկիմիզ հալտէ պու հալ պիգճէ իսթիգրապը մուճիպ տեյիլ տիր։ Պասուսուս քի Մկրտիչ հոգեւոր հովիւ սրֆաթբէյլա Համիտիյէտէ գալը բէյտէրի ամիրճի Սարգիս աղանըն խանէսինտէ իգամէթ իտէր վէ անըն տուլ գըզըյլա միւնասէպաթը զայրը մէյրուէտէ պուլրմադատա իտի, անճագ՝ պէօյլէ զայրը մէյրու պիր հալտէ սիլքը բուհանիյի թէրք իթմէսիյլէ Մկրտիչ չայանը թայիպ տիր։ Շուրասը զայրը գապիրը ինքեար տըր քի, Համիտիյէլիէր Մկրտիչ սայէսինտէ կիզզէ պիր քիլիսէյէ մալիք օլտուլար։ Մկրտիչ՝ կէչէն սէնէ էսկի բէմիրին զատը ու զուլմարընա մուգավէմէթէ Իրատէյէ պէքլէմէսքզին քէնտի չալսսի բարաբյլա քիլիսէյի ինչայա մուվաֆֆաղ օլուպ, էբէյիճէ զատը կէօրտիր։ Մէպլէքը բուհանիսինտէ իլգ վէ սօն խաթրէսի վէ ֆաալիյէթի իչէ պու օլմուշ տըր։

Մկրտիչին իսթիֆասբյա պաքիր բուհանիկիկն աղը պիր տարպէյէ մասրուպ գալտրը պունընա տա մէյտանա չբգբյօր։ վէ պէղի գուրունը վիսթատա իհտա օլընան պաքիրլիք էֆքեարընը՝ ահվալը հաղբրէ վէ իսթիյաճաթը մահալլիյէյէ մուվաֆֆգ օլմատրը քէյֆիյէթի օրթայա աթմաղա սէվգ իտիյօր ճիմէյէմղին մալիւմ տիր, վէ պունա տա գանաաթմըմզ գէրքէմալ տըր քի, — իպաթ իթմէկէ հաճէ՞թ վար մը — էկէր չու կուսակրօնպզըզը՝ խարիճի գապուզընը պիր թարաֆա ալսագ։ զայրը մէյրու հալէյրտէ զարգ օյմուշ պիր քէֆլէլ օլտուղը անպաշբրը։ Իլթէ պունը չարէի թալիսիսկսի էսկի ասրլարտան գալմա զայրը միւսայիտ ուսուլին լաղվբյլա հասբլ օլաճաղը պէլլի պայրը պիր չէյ տիր։ Պու ուսուլ գավաիտը իլահիյէ վէ թապիյաթը ինսանիյէնին միւթալէպաթընա գարբը պիր ըսան մագամընտա թէլագը օլընմագատա տըր։ Էֆքեարը սայիմէ էրպապ՝ ինսան ճընընընն անվալի վէ հայաթընն ֆուրթունալը տագիգալարընտաքի թէհավվիւլաթը ասապիյէթի թէագիգ վէ չօգ տէֆալար պանը թէքէրրիւր իտիմշ օլան պու մէսէլէնին հալլի իչին սէրտ իթիտիկիմզ պէյանընդն սահին օլտուղընը իթիրաֆա թէրէտտիւտ իթմէյէճէկի աշիքեար տըր։

ՎԱՀԱՆ ՎԱՀԿԱՑԻ

ԿԱԶԷԹԱԼԱՐԸՆ ԷՖՔԵԱՐԸ

ԲԻԶԱՆԴԻՈՆ

«Թանին»տէ Հիւսէյին Ճահիտ պէյին գօնֆէրանս բրօկրամընտա էրմէնիլէր հագգընտաքի գարարընտան միւպահիս օլան մէգալէյէ գարը «Բիւզանդիոն» կազէթաը լաղմ կէլէն ճէվապը վէրմշ իտի։ Հիւսէյին Ճահիտ պէյին Բիւզանդիոնա վէրտիկի ճէվապը պունտան էվվէլ նէյը իթմշ իտիք։ Պու քէրրէ Բիւզանդիոն կազէթաը՝ Ճահիտ պէյին իթիրազաթընը հագգընյա բէտտ ու ճէրհ իթմշ օլմադը, պաղը ֆիզարարը պէրվէճէնը աթի իգթիպաս իտէրիզ։

«Կէօյա Բիւզանդիոն Թիւրք ունսուրընը թագպին իտիյօր իմշ, էրմէնիլէր վէ Թիւրքլէրին ուխուվվէթինէ մանբա՝ լիք, էյրի պիր ֆիքքէ խրատէթ իտիյօր իմշ, էրմէնիլէրին ֆիքրինի գարբշրբյլր իմշ։։։ ազ գալընն Հիւսէյին Ճահիտ պէյ կէչմշ կիտիէրտի խանֆիյէլէրին, ժուրնալճիլարընն, զապիտյէ վէ մաթպուաթ իտարէլէրինէ պէտիրավա էգմէկ եէյնէլէրին վէ էրմէնիլէրէ նէֆրէթ կէօսթէրէնլէրին տէտիկի «միւֆսիտ, ի այնը տէվլէթ» տէմէկէ դուտար վարագ իտի։ վէ լաքին պէվ Թիւրքիանընը ըսլահը լիազումընտան պահս իթիտիկիմզ։ Պէրլին գօնֆէրանսընն գույուտաթընը թէագիգ, ըսլահաթընն՝ կէրէք էրմէնիլէրէ վէ կէրէք Թիւրքլէրէ, կէրէք Խրիսթիյանլարընն վէ կէրէք Իսլամլարընն մէնաֆիի միւթեգապիլէսինի թասատատ ու թէշվիգ էյլէտիկիմիզ սրրատա, էկէր ճանըմայը իսէք, Հիւսէյին Ճահիտ պէյ հէնուզ տօղմամըշ իտի։ Թանին 3) սէնէլիք իսթիպատատը ունուտրյօր, օ իսթիպատատ քի, անանամէ իլէ թէգարրուր իտէն վէգայիքը ըսլահիյէյի թաթպիգ իթմէտիկի կիպ, Թանինին մէտո իթտիկի Գանունը էսասի տասի իճրա ու թաթպիգ իթմէտիկի վէ 61ինճի մատտէ իչիւն՝ էրմէնիլէրտէն վէ Գանունը էսասի իչիւն տէ՝ Թիւրքլէրտէն ինթիգամ աար։ 61ինճի մատտէնին էրմէնիլէրին պէյանա պէյա կէթիրտիկին նիւղիւմուզ վուրմասին, քէնտիսինին մէտո իթտիկի Գանունը էսասի տէ Թիւրք անրարընին պէյանա պէյա կէթիրմէտի մի։ Գապուճաթ քիմին իտի։ էրմէնիլէրին մի։ Թիւրք անրարանընին մը, եօգտա սապգ մէշում իսթիպատատն մը։

«Տիկէր թարաֆատան Թանին չու ճիհէթի տէ ունուտրյօր քի, էսկի բէմիմ սախիկ բօյիթիգասը եէրինէ էկէր կիրտատ, Բումէլիտէ վէ Անատօլուտա ըսլահաթ իճրասը իչիւն տէրբօնտէ էյլէտիկի վէզայիֆի պէյա չբգբրը վէ պէօյլէճէ թէպասընն չիքեայաթնա, եօսրզբզբգարա, ըսեանլարա վէ էվրօպա տէվլէթլէրինին թէվալի իտէն միւտախէլէրինէ մահալ պրազմադ իտի։

«Անվալը հաղբրէյէ կէօրէ իսէ, տէվլէթլէրին Պէրլին անտամէսինին 23 վէ 61ինճի մատտէլէրի հիսապընը գարագ իչիւն, հիւքիւմէթը Սէնիյէնին Բումէլի վէ Անատօլուտա ըսլահաթ ու թէնսիգաթը իճրա իթմշ օլտուղընը չարթ գօյմուշ օլտուգլարընա Թանին թէճճիւպ իթմէսին։ Թէգրար իտէրիզ, Գանունը էսասինին իլանընյա հէնուզ հէր չէյ պիթմէմշ տիր, տահա պաչամմըզ պիլէ, պինանէն ալէյէ թաթպիգաթ ու թէնսիգաթ եօրընտա սարիհ պիր զայրէթ կէօրիւնմէճէյէ գատար հէր քէսին թէիէտտիւտէ գալմադա հագգը վար տըր։»

Բիւզանդիոն կազէթաը 3 այտան պէրու թաշրալարտա հէնուզ պիր էրմէնինին մէմուրիյէթ կէյմէմէսինի թէգբար իտտաա իլէ ախիրէն սէբաբը Հիւմայունընն զաբը ուճունտաքի Պէշիքթաշ վագասբյա տիկէր վագասարը զիքր իլէ չէօյլէճէ մէգալէսինէ խիթամ վէրիյօր։ «Մահալի հիւքիւմէթինին մէֆսուսիյէթի վէ ֆիքքլէրին գարբշրգ պուլինտը չիմտիքի զարիպ չէրպէթ ալթընտա ,էկէր հիւքիւմէթ վէ էհալի գարանըգտա սագլանբրսա, պաշըմզա էն ինանըլմազ պէլալար տա վիւրուտ իտէպիլիր։

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՑԷ

Միւհթէրէմ ըէֆիգիմիզ Բիւզանդիոնա թէմամբյա հէմֆիքքար պուլունըյօրը։ Գանունը էսասինին իլանընտան պէրու հէնուզ ճիտտի պիր ըսլահաթ կէօրիւնմէտի։ պրագալըմ թաշրալըլարը քի պիգզէն էբէյիճէ ուզագ պուլընտը՝ դը հասէպիյէ, օրալարտան իսթիպատատ վէ զուլմարընն թէմատտի խապէրլէրի վիւրուտ իտիյօր, Սթանպոլատա պրունը՝ մըզդն տիպինտէ էօյլէ վագալար զուհուր իտիյօր քի, իսթիպատատտա մը՞յըզ։ հուրրիյէթտէ մի՞յիզ։ հէյ ֆարգ օլընմայօր։ Պիզ տահիլի ըսլահաթըմըզա չալըշանագ վէ ճիտտի սուրէթտէ թէնսիգաթա պաշլայանագ վէ քէմալը գուվվէթլէ չուրատա պուրատա կէօրիւլէն ըէագտինէրլէրին մէնը իճրասընա օղրաշանագ եէրտէ, զասի վէ անզ կէօսթէրմէքտէյիզ։ Իլթէ պու հալ տա թաստիգ իտիյօր քի, ըսլահաթա նէբէտէն պաշլամագ չէօյլէ տուրսուն, նա՞սըլ վէ նէ՞ եօլտա պաշլայանաղըմզը պիլէ պիլմէյօրզ։ Հավատխին էն թազէսի, տուն ադշամ էրքէք վէ դասրն պագը քիմսէլէր պիզէ միւրաճաաթլա Գալաթատա վէ Նուրը Օսմանիյէ ճամիսի գարուսընտա Թաալիգ օլընան պաղը եաֆթալարը կէօրիւպ,պունտա պուկիւն իչիւն Խրիսթիյանլարա գրեթալ վուգու պուլաճաղը եաղրլարզընը պիզէ իիպար վէ կազէթաճը օլտուղընը պիզէ հասէպի իլէ իյգահաթ թալէպ իթտիլէր։ Պիզ հէր հալտէ պու իլ բէագսիսէրլէրին պիր իչի օլապիլճէկկի զէհապբյա հէյճանա կէմմշ օլան չու պիր գաչ քիշիյի թէսքին իտէրէք բահաթ օլմալարընը վէ էլզեթթէ հիւքիւմէթին պու իլտէն մալիւմաթը օլուպ, լաղմ կէլէն թէտտապիրը ինզըպթիյէյի էյֆա իթմշ օլտուղընը պէյանա թէէմին իթտիք։ Բէք չօգ կազէ՞ալար նէյը օլընան վէ պիր տէրճէ սահին մալիւմաթ իսթինսալ իտէն էհալինին պուլընտըզը Սթանպոլատա պէօյլէ օլտուղը թագտիրտէ, աճապա կազէթաաբը պուլընմայան վէ ճահիլ օլտուգլարը հասէպսիյէ տօղրու մալիւմաթ ալմայան էհալի, Վանտա օլսուն, Մուշտա օլսուն, Սգերդտէ օլսուն, Խնուտա օլսուն, պու գապիլ բիվայաթ թէամմիւմ իտէրսէ, պիչարէ էհալինին հէյէճան ու ըդտրրապաթընն տէրէճէսի բէք գօյայ թէխայյիլ օլընապիլիր։

Պինանէնալէյէ հիւքիւմէթին իյգ վաղիֆէսի էվվէլա ըսլահաթա ճէլտտէն պաչլամագ օլուպ, պու գապիլ բիվայէթլէրին ալը օլուպ օյմատրընը բէսմէն պէյան իթմէք, էհալինին թէսքինը հէյճանընա վէսսաիթը լաղմէ իթթիխաղրյա ճանտ էյլէմէք տիր, եօգսա սիւքիւթ իսթիյար օլընտրընը թագտիրտէ, պու հէյճանլար տէվամ իտէճէք վէ հիւքիւմէթ իչիւն պատիի մէսուլիյէթ օյանագ տըր։

ԳԱՍԷՄ ԿԱԶԷԹԱՍԸ

Վէ

ԶԱՊԹԻՅԷ ՆԱԶԸՐԸ

Գալէմ կազէթասը սահիպը իմթիյազը Սալահէտտին պէյին սուբէթի թէվգրիր Գանունը էսասիյէ պիւսպիթիւն մուզայիր պիր հարեքէթ օլտրը եաղրմրշ իտի։ Խապէր ալտրըմըզա կէօրէ, Սալահէտտին պէյին թէվգրիր իչիւն ,Սատրազամ բաչա թարաֆընտան հիշ պիր էմր վէրիլմէտիկի հալտէ, Զապթիյէ նազրը բաչա պու հարաքէթի քէյֆի օլարագ իճրա էյլէմիշ տիր։

Շէօյլէքի էվվէլքի կիւն Զապթիյէ նազրը Սամի բաչա մայէթինէ պիր իքի բօլիս ալարագ Գալէմ կազէթասը իտարէլանէսինէ կիտէր։

Սահիպի իմթիյազ Սալահէտտին պէյ խիթապէն, «Ալէքսանիա իմբէրաթօրը հագգընտա եաղրըզընը մէգալէ մէսուլիյէթի մուճիպ օլտուղընտան սիգի թէվգրի իտիյօրըմ» տէր։ պունընն իւգէրինէ Սալահէտտին պէյ՝

—Պէնի հա՞նկը գանունա պինանէն թէվգրի իտիյօրընը՞զ» տէյինճէ, Սամի բաչա, «Զապթիյէ նազրը հագգընտա եաղապիլիրսինիզ, ֆգագթ Ալէքսանիա իմբէրաթօրը հագգընտա եաղամազընը» տէյէրէք Սալահէտտին պէյի թէվգրի իթտիրիր, հաթթա Պէյիքթաշ վագասընտա դաթիէն իսպաթը վիճուտ իթմէյէն Զապթիյէ նազրը Գալէմ կահիպը իսթիյազընը արապայա պինարինճէյէ գատար տա սօգագտա պէքլէր, պատէհու Սալահէտտին պէյ Զապթիյէ նէզարէթինէ կէյտիքանէն սօնրա, Զապթիյէ նազրը իլէ կէօրիշմէք իսթէր իսէ տէ, չիտտէթլէ մէն օլուրը։ պատէհու Հարպիյէ նէզարէթինէ, տէվլէթէ խայնիլիք իտէնէրին թէվգրի իտիլտիկի տայիրէյէ կէթիրիմէք իսթէնիլիր, պունընն իւզէրինէ Սալահէտտին պէյ, քէնտիսինի կէթիրմէյէ մէմուր օլան բօլիսէ՝ «Հանկը էմրէ թէվգրի իտիլիյօրըմ, էմրի կէօսթէրինիզ» տէր, բօլիս «էմրինիզ իչէթ» ատյու կէօքտիրի կէօսթէրիր իսէ տէ, Սալահէտտին պէյ էմրին կէօսթէրիլմէսինի թալէպ իտէր, բօլիս՝ իսթիպատատ թավրը իլէ «կէօրէմէզսինիզ» տիյէրէք Սալահէտտին պէյի ճէպրէն Հարպիյէ նէզարէթինէ կէօթիւրիւր, Սալահէտտին պէյին թարզը թէվգրի՝ Գանունը էսասյէ թէճավուզ, աչզ պիր թէճավուզ օլարընտան ,մաթպուաթ ճէմիյէթի նամընա կէճէ Սատրազամ բաչայա միւրաճաաթ իտիլիր, պունընն իւզէրինէ Սատրազամ բաչա Զապթիյէ նազրընա պու պատէ էմր վէրմէմէկինի պէյան իտէրէք, Սալահէտտին պէյին թավլիյէսինի էմր իտէր։

Սատրազամ բաչանընն իքիտէսինէ պագրլրբրա, Սամի բաչա պու մէսէլէտէ խաթա իթմշ տիր, պու խաթատտա հիշ շիպհէսիզ Սամի բաչանընն զապբթա վաղիֆէսինէ վագթը օլտատրընտան, վէ պու վուգուֆիյէթսիզլիկնընէն, զապբթա վաղիֆէլէրինտէ իգթիտարսըզը՝ իչին Շէֆիզ բաչանընն ըրճալընտան օլուպ Էլէվմ զապթիյէ նէզարէթինտէ պուլընան պագը քիմսէլէրին թէէսիրի ալթընտա պուլընմասընտան տըր։

Շիմտիյէ գատար զապթիյէ նէզարէթինտէ մուհիմմ օլարագ, հիշ պիր թէշէպպիւս իճրա իտիլմէմշ տիր, Պէյքիթաշ մէսէլէսի, զապբթա իչէրինինն պիւսպիթիւն կէվէհկիք իլէ իճրասը կէճէ կիւնտիւզ էօթէտէ պէրիտէ սիլահ ատթրմասը, հէր ումուրը զապբթանընն եօգ մէսապէսինտէ պուլընմասընտան պաչկա պիր շէյ աթի օլընապիլիրմի, ումուրը զապբթանընն մրէվէրի լայբլընտա ճէրեէանը անճագ բտրաեա պաղը տըր։ պու բարանընը թէտարիք իտիլմէմէսի տէ անճագ Տախիլէյէ նէզարէթինին թէսէյյիւպի սայըլապիլիր։ Սամի բաչա, ումուրը զապբթանընն ըսլահը իչին Տախիլէյէ նազրընա պիր գաչ տէֆալար միւրաճաաթ էթտիկի հալտէ, հէր տիւրլիւ իսթարլարա գուլագ սամամայա ալըշմը օլան Տախիլէյէ նազրը բաչա պունատա էհէմմիյէթ վէրմէմշ, մէվգրինի ֆիքքուրզճա մուհաֆազա էյլէմշ, տախիլի իսլահաթա թէրճիհ էյլէմշ տիր։

Պինանէն ալէյհ, պիզիմ պու իչլէրտէ իքի քիշինին իգթիտարսըզլըզը, վէ վաղիֆէսէ վուգուֆիյէթսիզլիյի անլաշըլեօր քի, անկէրտէ զապթիյէ նազրը Սամի բաչա իլէ Տախիլյէ նազրը Հագը պէյ տիր։

ՇՈՒՐԱՑԻ ԻՄՄԱԼԷԹ

Զապթիյէ նէզարէթինին վէ բօլիսին թէսիգ վէ թանզիմ իչին խաթրա կէճէրինին հէյէճան ու ըդտրրապաթընն տէրէճէսի բէք գօյայ թէխայյիլ օլընապիլիր։

Պինանէնալէյէ հիւքիւմէթին իյգ վաղիֆէսի էվվէլա ըսլահաթա ճէլտտէն պաչլամագ օլուպ, պու գապիլ բիվայէթլէրին ալը օլուպ օյմատրընը բէսմէն պէյան իթմէք, էհալինին թէսքինը հէյճանընա վէսսաիթը լաղմէ իթթիխաղրյա ճանտ էյլէմէք տիր, եօգսա սիւքիւթ իսթիյար օլընտրընը թագտիրտէ, պու հէյճանլար տէվամ իտէճէք վէ հիւքիւմէթ իչիւն պատիի մէսուլիյէթ օյանագ տըր։

ԹԻՒՐՔԻԱ

Վէ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱՆԸՆ ՄԷՍԱԼԷՔԻ

Տիւնքի թարիխլէ Լոնդրատան Ինկիլթէրա տէվլէթինին մէսալը հազբրէտքի մէսլէքի հագգընտա վիրուտա իտէն միւհիմ թէլէկրաֆ տըր։

«Մէսէլէի հազբրէնին հալլի իչին իճթիմա իտէնէք գօնֆէրանսըն մէվզուը միւզաքէրաթը օյմագ իւզրէ, Ինկիլթէրա, Գրանսա վէ Բուսիա տէվլէթլէրի թարաֆընտան գապուլ իտիլէն ֆէքքրատ հագգընտա ածանալար թարաֆընտան նէյը օլունան եալան բիվայէթլէրին մուճիպ օլտըզը հէյէճանը տէֆ իթմէյէ մէտար օլաճաղը միւլահազասընա վէ Ինկիլթէրա իլէ մէմալիքը Օսմանիյէ սրրսալնտա տօղրուտան տօղրույա վէ վաղթասըզ սիյասի թէլէկրաֆ մուխապերէրի մէվճուտ օլմամասընա պինանէն մէսէլէի հազբրէյէ տաթր, Ինկիլթէրա տէվլէթլէրինին ըօգթաի նազարլարընն ինլասասընը մէվճուգ սուրէթտէ թէլէկրաֆիա պիտտիրիյօրզ։

Թիւրքիանընն թէմմամի միւլքիսինի վէ մէշրութիյէթը իտարէսինի խալէլտար իտէպիլճէճէք հիշ պիր շէյի գապուլ իթմէյի Ինկիլթէրա գաթի սուրէթտէ թարիր գարարա ալմըշ տրը։

Կէրէք սիզին վէ կէրէք պիզիմ պէօյլէ էհէմմիյէթ իլէ թէլագդը իթմէք տէ օլաբիլմէզ պզոզալար մատտէսի գանանէսատա ալա մէվգիի պահսա գանանմայաճագ տրը։ Պու մէսէլէ, Բուսիա իլէ միւթեթիֆէն, թայինը զէման իտիմէյէրէք պէրմարաֆ իտիլմշ տիր։

Իթիմալ հիշ պիր վագթ կէմէյէճէք քի, պու մէսէլէ եենէ մէյտանա չրգբն, Տէվլէթը Ալիյէնին մաղտարը թասվիպ օլմատգճա, Ինկիլթէրա հիշ պիր թէքմիլ թաստիգ իմմէյէճէք վէ հիւքիւմէթը Սէնիյէ ալէյհինտէ հէր կէօնա թաղրիգաթա գարշը գաթիէն մուգավէմէթ կէօսթէրէճէք տիր։

Կէրիտէ կէլինճէ, Ինկիլթէրանընն պուխուսուսատաքի վազիյէթի աչզ սուրէթտէ թային իտիլմիշ տիր։

Պու ատանընն իսթիգպալը մատտէսի գանֆէրանս բրօկրամընտա տախիլ տեյիլ տիր։

Մէգքիւր մէսէլէտէ, տէօրթ համի տէվլէթլէր (Ֆրանսա, Բուսիա, Իթալիա Ինկիլթէրա) թարաֆընտան միւզաքէրէ իսալէճէք տիր. ֆգագթ պու պապտէ տախի Ինկիլթէրա, Տէվլէթը Ալիյէնին թասվիպինէ հազհար օլմայանագ հէր կէօնա թէքլիֆլէրի քէզալիք գապուլատան սագընանագ տրը։

Նէյր օլունան բրօկրամտա պու իքի նօգթա եանլրշ օլարագ զիքր իտիլտիկինէն գանֆէրանսա Տէվլէթը Ալիյէնին մէնաֆիինի միւտաֆատա էմրինտէ Ինկիլթէրայա կիւվէնէմէյէճէկի հագգընա հէր քէսի շիպհէյէրէ տիւշիւրմշ կիպի կէօրունիյօր։

Պալէատատաքի պէյանաթ զանն իտէրիմ քի Ինկիլթէրայա էմնիյէթ խուսուսընտա Տէվլէթը Ալիյէի թէքբար թէմմին իտէճէք, տէյլի եալընը զ տօֆֆանէ միւնասէպէթիմիզին պագասընա իտտիմ հաթթա հիւրը վէ մուամէլաթը աչզ պիր հիւքիւմէթի մէշրութէ թէշքիլի խուսուսընտա Թիւրքիանընն իպրազ իթտիկի գահրամանա իպտամատա տէվամ իտէպիլմէսի իչիւն լազմ կէլէն մուավէնէթի, Իսկիլթէրանընն սէպաթ վէ իգթիտար իլէ իչի իտէճէկինէ Սամանը միւլէթինին կէօսթէրտիկի իթիմատը արթըրմայա տախի սէպէպ օլաճաղընա էմնիմ։

ԽՈՒՍՈՒՍԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

ԹԻՒՐՔԻԱ ՎԷ ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Ի ԽԹԻԼԱՖ

ՍՕՖԻԱ, 7 հոկտ.—Մ. Նաչէվիչ իլէ Իթթիհատ վէ Թէրգգը ճէմիյէթինին Սէլանիք մէրքէզինտէն կէլէն մէմուրլար պիմիւզաքէրէ հազբրլարգլարը սուլհ մուգատտէմէլէրինին նէթիճէլէնմէսի իչին մուրախսասլարը չապուգ կէօնտէրիլմէսի հագգընտա գարարլար վէրիմշ տիր։

Մումայէյհիմ մէմուրլարա Մ. Նաչէվիչ իլէ սաիր ֆրգա բէիսլէրի թարաֆընտան զիյաֆէթլէր վէրիլէրէք, պուրատա սուլհ արզուլարընը միւպէյին թէմէննիյաթ իպրազ իտիրմշ տիր։

Ճէրէյան իսէն միւզաքէրէյէրին ալտընը հալի, հէր քէս մէմնունիյէթլէ գապուլ իտիյօրլար, ումումին պուլկար կազէթաարը վագթ օլան իգտամարը ալգըշլարա թէլագդը էյլէմշլէր տիր։

Խարիճիյէ նազրը Մ. Բաբրիգօֆ ճէրէյանը ահվալտէն զիյատէսիյլէ մէմնուն օլուպ մէզքիւր գարարլարը թասվիպ իթմէքտէ տիր։

Բրէնս պու մէսէլէյէ դայէթ մէհարրէթլէ հարեքէթ իտիյօր։

Բրէնս տախի գօնֆէրանս ալէյհինտէ տիր. Պուլկարլար պիզիմ կէրէք Պուլկարիսթան կէրէք Աւսթրիա իլէ իչի սուլհէն թէսվիյէ իսթմէքլիկիմիզ պէքլէյօրլար։

—Էֆքեարը ումումիյէ սիւքիւնէթտէ տիր. էհալի վէ հաթթա գանունը մէմուրինն, մուհարեպէ ալէյհինտէ իտարէի էֆքեար էյլէմքտէ տիր. ումումիյէթլէ սուլհ արզու իտիմքտէ տիր։ Սուլհընն պագասընը թէէմին իչիւն չալըշըլմագտա տրը։

*** Պօսնա մուհասիրլէրի հէր կիւն Զէթինյէտ Օսմ.սէֆարէթինէ միւրաճաաթա մէմալիքի Օսմանիյէտ կէօնտէրիլմէրինի թալէպ էթմէքտէ օլտուգլարը ճիհէթլէ, մէգքիւր սէֆարէթէճ՝ Խարիճիյէ նէզարէթին ժամանակտա Պասա Ալիյէն լաղմ կէլէն թալիմաթ թալէպ օլընալը խապէր ալընմշ տրը։

Պուլկարիսթան հօշմուլարըյլա մասուլաթնա գարը, Սամանը մէմուրլարը թարաֆընտան Գավագլըգ գարիյէսի վէ էթրաֆընտա խաթթը իմթիյազը գարատրլարը, էմարէթ խարիճիյէ նէզարէթինին իլթիմասընա աթթէն գօմսեր վէքեալէթինտէն կէօմրիւք իտարէսինտն սօրըլարագ Գավագլըգ գարիյէսի ճիվարընտա գարու իթթիհատ՝ օլընան Գաբանճա աղաը գարագօլանէ չավուշը, զապթիթ թարաֆընտան վէրիլէն էմրի էյիճէ անլայամամասընտան տօլաբը պիր կիւն եալընը զ աէօրթ եօշոու չէվրիլմշ օլտրընը վէ վագասանը պունտան իսպարէթ օլտրը թէհագուզ էյլէմշ տիր։

Պուլկարիսթան էմարէյիի խարիճիյէ նէզարէթի միւթէշէրսա տիր։ Բրէնս տախի գօնֆէրանսա գարարլարը գաբուլ էտիլմէմէսի տէ ալաքատար օլմամասընա պաղը գիյլ ու գալէ սէպէպ օլապիլէկինինի տիւշիւնէրէք թաշրաճա միւնասիպ պիր մէմուրիյէթի պահրիյէճէ թալիպ օլտուղը խապէր ալընմշ տրը։

ՕՍՄԱՆԼՐ ՊԱՆԳԱՍԸՆԸՆ

Գալաթա, Սթանպոլ վէ Պէյօղլու իտարէխանէլէրի Պայրամընն 1ինճի կիւնիւ գաբալը պուլընճաճալար տրը։

20 հոկտ. 1908 ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷՆԻՆ

Գալաթա, Պէյօղլու վէ Սթանպոլ իտարէխանէլէրի Պայրամընն 1ինճի կիւնիւ գաբալը պուլընճաճալար տրը։

21 հոկտ. 1908 ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԹԱՇՐԱԼԱՐՏԱ ԱՍԱՅԻՇ

«Անատօլու Վիլայէթլէրինին պաղըլարընտա, էրմէնի վախանտաչլարըմզդա թէճավուզաթ վուգուա կէլմէքտէ օլտրընա տայիր եաղրլան չիքայէթլէր նախայէթ նազարը տիպգաթ վէ ինսաֆը ճէլա իթտիկէտէն, քէմալը ատալէթլէ իճրայը իսէգիգաթ օլընարագ նէթիճէսինին հէյման պիլտիրիլմէսի իչիւն թէլէկրաֆլա էմրէր վէրիլմշ օլտրընը խապէր ալընմշ տրը։» «Թանին»

Պալէատատ տէրճ իթտիկիմիզ «Թանին» ըէֆիգիմիզին զիքր ու պ՝յան էյլէմէկի թաշգիգաթա ինթիզարէն ,չիմտիլիք պիր շէյ եաղմատա լիազում կէօրմէյիզ։ Անճագ չուռը իկավէ իտէլիմ քի, թաշրալարտա էրմէնիլէր իչիւն գաթը ամմ օլընրյօր իտտասընտա պուլընանլար եօգ տրը, իլա պիր թագզմ գալիմ ատամարը հիւքիւմէթ թարաֆընտան թէպտիտ վէ տէրտսէթ իտիրմէմէսի եիւզիւնտէն ահվալը մանայլիյէ թէհլիքէյէ տիւշար օլտրը պունտա հիւքիւմէթը Սէնիյէ տիգգաթ իթմէմէսի տիր տէնիլիյօր։ «Իգտամ» կազէթասը պու կիւնքի նիւսխասընտա՝ Դաշնակցութիւն հէյեթինինն ալմշ օլտուղը թէլէկրաֆլարընն հավիգամալ

մուվազդ օլմատրդընը պիլտիրիյօր վէ Տախի [illegible] Նէգարէթինէ տէ պու մէալտէ հիչ պիր խապէրը բէսմի վիւրուտ իթմէյինի վէ գօնսօլօսլարդն հիչ պիր բինանէ պունա տաբր պիր իշար մշվնու օլմատրդընը եաղրյօր վէ չու հալտէ մէգքիւբ Թէլէկրաֆլարդն պիր մագէտի. Թէրթիպ իտիմիշ օլտուղ անլարդա լազըմ կէլտիկի Նէթիճէսինի չբգաբրյօր։

Պիզ դալբրաա, բէֆիգիմիզ կէլէն Թէլէկրաֆլարը էյիճէ Թէագիգ իթմէմիշ տիր։ Ինտա չու գատար եիւզ վէ պին նուֆուսդն գաթլինէ տաբր պիր կէօնա գալտ եօգ տբր, իլա հիւքիւմէթը մահալլէ գայտարգ տավրանտրդընտան, պիր [illegible]էնիքէ զուհուր իտէճէկի գայտ իտիմիշ տիր։

Պու Թէհլիքէ պու կիւն Տէրսաաէթտէ տախի վար տբր, հալպուքի պունլարը եաղմագտա օ գատար մագէտ եօգ քի, պիզ հէր կիւն, հաթթա տիւն պիլէ Վանտա, Մուշտա վէ մահալը սաիրէտէ վուգուտթ օլտրդընա տաիր հավատիսլէրի Թէգզիպ իթմիշ իտիք։ Անճագ թաշրալարտա անվալին ասլա չայանը մէնհունիյէթ պիր մէրթէպէտէ պուլունմատրդը, վէ հաթթա պագը եէրլէրտէ էրմէնիլէր վէ Թիրքլէր արաարնտա զուհուր իտէն ճիգի պիր վուգուտթ իլէ պէօյիւք պիր ֆէլաքէթ մէյտանա կէլէճէկի մուհագագ տբր։

Վանտան, Մուշտան վէ Պիթլիստէն կէլէն Թէլէկրաֆլար՝ պունը իսպաթ վէ թաստիգ իտիյօր։ Հաթթա իքի կիւն էվվէլ Տիարպէքիրտէն կէլէն մէքթուպլարտա անվալը մահալլիյէնին պօզուգ պիր հալտէ օլտուղը, վէ ճէմատթը միւխթէլիֆէթ բուհանի բէխլէրի վալի վէքիլինէ միւրաճաաթ իթտիքլէրի հալտէ հիչ պիր չարէ պուլունմատրդը օգընմըշ տբր։ Պունլար մագսէտլէ եաղմըշ սեօզլէր տէյիլ, հագիգաթ տբր։ Հաթթա Տիյարպէքիրէ կիտէն Իթթիհատ վէ Թէրագգը ճէմիյէթի ազասընտան իքիզաթա էրմէնի էհալիսինին պէօյիւք պիր հիւրմէթ կէսօթէրտիքլէրի վէ քիլիսէյէ կէօշիւրիլիպ իրատը նուագ իթտիրտիքլէրի հալտէ, Թիրք էհալիսինտէն չօգլարընդն էսէրը ատավէթ կէսօթէրտիքլէրի տախի իլավէ իտիյօր։ Պունլար հագիգաթ օլտուղը կիպի Վիրան չէհրինտէ պուլունան Եզտիէրին տէ Պէշնեճի օրտու ասքէրի թարաքճնտան գաթլ իտիլտիկի վէ 1000 գատար տիւքքանընդն տա եաղմա օլընտրդը մուհագագ տբր։ Էկէր էրմէնիլէր եալան սեօյլէյօրսա, Ռումքաթ մը եալան սեօյլէյօրլար։ Ռումքաթիզի Տիարպէքիրտէն քէնտիսինէ կէլէն Թէլէկրաֆը ըէսմէն Պապը Ալիէ Թէսլիմ իթտի։

Ֆագտթ պագալրմ պու Վիրան չէհրի վագասը հագգընտաքի արթրգ քէսպը գաթիէթ իթմիշ, վէ Տիյարպէքիրտէ պուլունան էրմէնի, Ռում, Ասորի, Թիլտանի ըէխը բուհանիլէրի կէճէ վագթը վալի վէքիլի նէգտինէ կիտիպ պէյանը մալիմաթ իթմիշլէր, — Թիւրքճէ կազէթալար նէ եաղրյօրլար։ Իշթէ պու կիւնքի Թ. Հագիգաթրն Թէգզիպի.— «Տիարպէքիրտէ Վիրան չէհրինտէ գաթը նուֆուս օլտրդընա տաիր տէվէրան իտէն չայանթրն ասլ ու էսասր օլմատրդը Թահգիգաթը ըէսմիյէտէն միւսթէպան օլմըշ տբր»։

Իմտի պու կիպի Թէզզիպլէր իլէ թաչրաճա իսլահնաթ իճրաօլունապիլիրմի։ Պու կիւն Վիրան չէհրինտէ ասքէրլէր թարաքճնտան գաթը նուֆուս օլտուղը վէ տիւքքանալարընդն եաղմա իտիտիկի մուհագագ տբր։ Պունը Տիյարպէքիր վալի վէքիլի պիտիրմէլի իտի. պիտիրմէմիշ, պունտան Պապը Ալինին մաիմաթը եօգսա եալա՞ն մը օլուր։

Էրմէնիլէր պու կիւն մէմլէքէթին ասայիշը հալտէ պուլունմատրդը Թիւրքէրտէն զիյատ տէյիլ ինչ, անլէր գատար արզու իտէրլէր զիրա պու ատէտը ինթիզամտան վէ ասայիշիզլիքտէն էն զիյատ քէնտիլէրի միւթէզարրուր օլույօրլար։ Հալպու քի Թէհլիքէյի պիտիրմէքտէ վաղիֆէլէրի տիր։ Վանտա վէ Մուշտա պիր Թագրմ զուլմքեարլարդն հիւքիւմէթին կէօղիւ էօնինտէ սէրպէսթ կէղմէլէրի վէ էհալիյի Թէլվիգ իթմէլէրի աղ Թէհլիքէ տէյիլ իտիր։ Կազէթա Թէզզիպլէրի իլէ պունդն էօնիւ ալընմըշ։ Գաթլ օլտուան էրմէնի պլսուն Եզիտի օլտուն տէվլէթ նազարընտա միւսաիպ տիր։ Ինթիզամ վէ ասայիշ իտտէ օլտուղմատրդ՝ Պէրլին ահանամէսինին 61 ինճի մատտէսինին գագա վէ ատէմը պագասը էրմէնիլէրճէ էհէմմիյէթի հայիզ պիր մէսէլէ տէյիլ տիր։ Պիզիմ արատրդրմրզ չախսի էմնիկէ վէ իսթիրահաթրմրզ տբր, պունդն Տախիլիյէ նազբրընդն Թէսպիրի վէ կախտ Պէրլին ահանամէսինին ահքամը իլէ օլմասը ասլա մէսէլէ տէյիլ տիր։

«Իգտամ» բէֆիգիմիզէ անլաթմագ իսթէտիկլմիզ ճիհէթ իշթէ պու տբր։ Թաչրալարտա էմնիյէթ իյատէ օլունամրզ տբր. պու ճան բազարլրը տբր, վէ կէօզ կէօրտիւկինտէն գօրգար Պապը Ալի ճատտէսինտէ օթուրբրպ Թէզզիպ եաղմաղա պէնդլէմէզ։

Բէֆիգիմիզ՝ Իվրոքատան վէ չուրատան պուրատան մէմլէքէթլէրինէ ավտէթ իտէնլէրին արազիլրինտէն պիր չօգ քիւրտլէրի չ. գարմագ նէ գօյայ նէ տէ գապիլը իճրա պիր չէյ օլարդընը եաղրյօր քի՝ պիզ գօյայ պիր չէյ օլմատրդընը իթիրաֆլա պէրապէր գապիլը իճրա օլմատրդընա գարը չէտիտէն բրբօթէսթօ իտէրիզ։ Վագրա պունդն իչիւն վագրթ վէ զայրէթ լազըմ տբր, հալ պուքի գուվվէթի նուֆուզը օլան պիր հիւքիւմէթ իչիւն զասպ օլան պիր չէյ սահիպնէք իտաէսի նը՞չիւն գապիլ օլմայաճագ։

Էկէր իսլահաթ պու սուրէթլէ իճրա օլընմայաճագսա աճապա նէ՞ սուրէթլէ իճրա օլընճագ տբր։

«Իգտամ» կազէթասը Դաշնակցութիւն հէյթիթնէ իքի ունսուրընդն պարբրմասը, պիրլէշմէսի էլզեմ ատտ իտիլէն չու սրրատա պէօյլէ եալան իսնատաթ իլէ Թէֆրիգաճբլրդա գալգընմագ տօղրու պիր հարէքէթ օլմատրդընը եաղրյօր իսէ տէ, պիզ պու կիպի մալիմաթրն նէչրինտէն իքի ունսուրընդն պարբրմասը վէ կիւճէնմէսի կիպի պիր նէթիճէ չբգարմայօրդզ։ «Իգտամ» բէֆիգիմիզ Պէչիքթաշ վագասը իլզէրինէ զաղթանընդն վէ մէմուրլարընդն անգընա տաիր պիր չօգ չէյլէր եաղտը, պիզիմ իտտամրզ տա Թաչրա մէմուրլարընդն ինթիզամընդ իտարէսի խուսուսընտաքի իգթիտաբրբզլընգլարընդը իսպաթ իթմէգ տիր։ Էկէր պունլարը չիմտիտէն պիլտիրմէզսէք, պիր կիւն ճիտտէն պիր գաթը ամմ վուգու պուլուր վէ արթրգ իքի ունսուրընդն պարբրմասը տէյիլ պէլքի եէքտիկէրինէ տիւման նազարը իլէ պագմալարը իյճագ իտէր։ Իշթէ պունտան գօրգարընդմրզտան հէր չէյի էվոէլտէն եաղմագ վէ պիտիրմէք զայրէթինէ տիւմիւշիզ։

Քիւրտ Թէրագգը ճէմիյէթի տախի Թաչրալարտան վէրիլէն մալիմաթը Թէգզիպ եօլու «Իգտամ»ա պիր մէքթուպ կէօնտէրմիշ տիր։ Պիզ պունդն Թէֆէրրուաթընա կիրիշմէնտէն ճէմիյէթին միւհիթէրէմ ազասընտան բէճա իտէրիզ քի, եա Թաչրալարա իճրան նուֆուզ իթսինլէր վէ եախսա պուրատան քէնտի ազալարընտան միւգթէտիր զէվաթը Անատօլույա կէօնտէրիպ արթրգ Քիւրտլէրին քէնտի արչընլարը իլէ պէգ վէրիլմէյճէկինի, զէմանդն Թէպտիլ օլունտրդընը վէ օ կէչէն զէմանդն տա պիր տանա ավտէթ իթմէյճէկինի միւնասիպ լիսանլա վէ էյճէճ անլաթսընլար։ Քէնտիլէրինտէն պէգլէնէն հիմմէթ վէ խրտմէթ իչթէ պու տբր։ Եօգսա էրմէնիլէր «էշրութիյէթը իտարէյէ գարը տէյիլէր, պիլաքիս սէնէլէրտէն պէրու պէքլէտիքլէրի ինթիզամ վէ իսլահաթ տա իչթէ պու իտի։ Պու ինթիզամ օլաա օլաա Անատօլուտաքի Քիւրտլէրին իչինէ կէլէմէդ, զիրա ունլարընդն վասըթի Թէայիւշլէրի պիկճէ զաթէն մաիմ վէ Թէմայիւլաթը տա աչիքեար տբր։ Էրմէնիլէր ճէմիյէթտէն պու խուսուստա պէօյիւք խրտմէթլէր պէքլրլէր, եօգսա էրմէնիլէր սուի Նիյէթէ մէպնի եալան սեօյլէմէպլէր վէ Թէզզիպ իտիլէն Վիրան չէհրի վագասը տա եալան տէյիլ տօղրու տբր անճագ գաթլ օլընանլար էրմէնի տէյիլ Եզտիէր տիր։

Եկէր ճէմիյէթ՝ Թաչրատա էրմէնիլէր՝ Մէպուսան ինթիսապաթ ընտա չաԼԸՅՐՅՕՐԼԱՍ տէյօր իսէ, պու պէյանաթը ըէտտ իտէն եօգ տբր։ Պիլաքիս ինթիսապաթ իչիւն էրմէնիլէր Սթանպօլտա տա չալըշըլօրլար, ճէմիյէթէր Թէչքիլ իտիյօրլար, միւզաքէրէլեր իտիյօրլար, վէ պիզ տէ պունը Թէչվիդ իտիյօրզդ, Պու պիր իսնատաթ օլապիլՙր մի, ֆագաթ հէր հալտէ էրմէնիլէրին իշթիրաքլարը վէ զայրէթլէրի քէնտի ատէտլէրի նիսպէթինտէ տիր։ Քիւրտլէր տէ չալըշապիլիրլեր, ֆագաթ պու նօգթայա հասրը տրգգաթ իտէճէք եէրտէ էրմէնիլէրէ իսնասաթտա պուլունմագ տօղրու օլամաղ։ Գանունը էսասինին վէ մէշրութիյէթին պագասը՝ էհալինին էլ պիրլիկի, ԻԹԹԻՖԱՔ իլէ օլապիլիր։ Պունդն իչիւն տէ ասայիշ վէ ինթիզամ լազըմ տբր։ Իշթէ էն էվվէլ պիզ պունը Թալէպ իտիյօրզդ։

ԿԻԼԻԿԻԱ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸՆԸՆ ՃԷՎԱՊԸ

Ազգ. Ժողովը կէչէն ճումա կիւնքի իճթիմանտա, Տեղապահ Սրբազան Թարաքճնտան վէրիլէն մալիմաթա կէօրէ, Կիլիկիա Ս. Կաթողիկոսը ումում էրմէնիլէր Կաթողիկոսը ինթիսապընա իշթիրաք իտէմէյէճէկինի մէքթուպը մախսուսլա Բաթրիգխանէյէ պիլտիրմիշ տիր։ Պու քէրբէ մէքթուպը մէզքիւր Բաթրիգխանէյէ վիրուտ էյլէմիշ վէ միւնէրիճաթընտան 1892 սէնէսինէ գատար Տէրսաատէթ վէ Երուսաղէմ Բաթրիգլէրինին տէ Կաթողիկոս ինթիսապընա իշթիրաք էյլէմէտիկի վէ 1866 ինթիսապընտա Ազգ. Ժողով Թուրքիա վիճակլարընը 65է իպլաղ էյլէմէք խաթէմիշ՝ Նանի Կիլիկիա 3, Աղթամար 2 վէ Երուսաղէմ 5 վիճակլարա կէօրէ պատգամաւորլար ինթիսապ իթմէք հագգընին իթսարընը Թալէպ էյլէմիշ իսէ տէ, պու հագգընի իթա օլընմամասընտան տօլայը ինթիսապա իշթիրագ էյլէմէյճէճէքլէրինի իշար էյլէտիքլէրի անլաշըլմըշ տբր։

Շու նօգթատի նազարլա Կիլիկիա էհալիսի ինթիսապա իշթիրաք էյլէմէտիքլէրինտէն, չիմտի տախի պու հագգ Թալէպ իտիլմէտէն, եանի Կիլիկիա էհալիսինին ինթիսապա իշթիրաքը Թէէմին օլընմատան քէնտիսինին ումում էհալի Թարաքճնտան իքի ըէյ իլէ իշթիրաքը պէլքի տէ մէսուլիյէթի տավէթ իտէճէկինտէն, պու սէպպէլէ իշթիրաքտան սարքը նազաի էյլէմէկէ մէճաուր օլտուղընը պէյան վէ իչին իլէրուտէ Ազգ. Ժողով իլէ Ս. Կաթողիկոսընն նազարը տիգգաթընա հէվալէ իտիլմէսինի Թալէպ էյլէմիշ տիր։

Իշպու պէյանաթ իւզէրինէ Ազգ. Ժողով չիմտիսիք պիր սուրէթը Թէվիյէ պուլմայրզ, իլէրուտէ Թէագիգինէ մէճպուրիյէթ հասրը օլաճագ տբր։

**Կէչէն հաֆթա Ազգ. Ժողով Թարաքճնտան ինթիսապ օլընան ճիմանի մէպուս Ստեփան էֆ. Գարաան, տիւն Տեղապահ Սրբազանա միւրաճաաթ իտէրէք, շու մէվսիմտէ Ռուսիայա գատար սէյահաթը ահվալը սբհհիյէսինէ միւասյիտ օլմատրդը աթքպպանընն պէյանաթընան անկատրդընը սէօյլէյէրէք պու մէմուրիյէթտէն իսթիֆա իթմիշ տիր, պէնանէնալէյէ կէլէճէք իճթիմատա Ազգ. Ժողով եէնիտէն պիր պատգամաւոր ինթիսապ իտէճէք տիր։

Զանն օլունտրդընա կէօրէ, Տիգրան էֆ. Թօգատեան կէչէն իճթիմատա 22 ըէյ գազանմըշ օլտուղընտան, պու մէմուրիյէթ մումախլէյէ Թէքլիֆ օլունաճագ վէ գապալ իթմէտիկի Թագտիրտէ, Տէրսաատէթ էհալիսի նամընա իթաթ ըէյ իթմէք սէլահիյէթի էտիրնէ Պատգամաւորը Մէնզիլէեան Համբարձում էֆ.է Թէվմի իտիլէճէք տիր։

—Մբբրը Առաջնորդը Տ. Մկրտիչ Ծ. Վ. Աղաւնունի Քաղ. Ժողով ազասը իլէ պիզզաթ էվվէրի տօլաշրզ 60 Ինկիլիզ լիրասը ճէմ իթմիշ վէ Բաթրիգխանէյէ կէօնտէրմիշ տիր։ Պունտան մատտա Բաթրիգխանէյէն կէօնտէրիլէն 20,000 ղրուշըզ պիլէթին պէտէլինի տէ պիր գաչ կիւնտէն իրալ իտէճէկինի պէյան էյլէմիշ տիր։

—Ամերիգանընն Նիուպրիսօրթ չէհրի էրմէնի էհալիսի հապատա վէ սիրիկնտէ պուլունանլար իչիւն Բաթրիգքանէյէ 2 լիրա կէօնտէրմիշ տիր։

Քէսսթէնճէնին ժողովրէն քէօյիւ էհալիսինէն պաղլարը 89 ֆր. կէօնտէրմիշլէր տիր։

—Տիվրիկէն վիրուտ իտէն մալիսմաթա իւզէրինէ չիմտիլիք 25 լիրա կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Տ. Ներսէս Վ. Խարախանեան տիւն Տեղապահ Սրբազանա միւրաճաաթ իտէրէք, Մուշ, հալիսի իլէ մէմլէքէթին անվալինէ վէ Քիւրտլէրին զուլմարընա տաիր Տեղապահ Սրբազանա մուհիմ պիր բաբօրթօ թէյլիմ իթմիշ տիր։

—Պանտրմա-Պալըքէսիր Առաջնորդը Տ. Կարապետ Վ. Մալըմեան, Կաթողիկոս ինթիսապը իչիւն քէնտի Վիճակինընն վէքեալէթինի Տ. Յակոբ Աշտարեպսկ.ա թէվտի իթմիշ տիր։

Գայսէրիտէն Կաթողիկոս ինթիսապընա իշթիրաք իտէճ՝ օլան Հաճի Դաւիթ էֆ. Ճամճեան եօլա չբգմըշ տբր։

—Պիր խայլի էհալինին մէմալիքը էհնէպպիյէյէ հիճրէթ էյլէմէք ֆիքրինտէ օլտուղընը կէօրտիկիւնտէն Վան Տեղապահը Տ. Զաքէն Ծ. Վ. եէրլէրինտէ գալմալարընը Թավսիյէ էյլէմիշ տիր։

—Բաթրիգխանէտէ Փոխանորդարան էօնիւնտէ իսանէ ալմագ իւզրէ Թօրլանմըշ օլան էրմէնի մուհաճիրլէրինտէն պիր օ սրրատա պունլարընն ինթիզամընա նէզարէթ իթմէքտէ օլան Բաթրիգխանէ գաբուճընը Ատամ ազանդն սաաթ գօրտօնընը չարբմըշ տբր։ Ատամ ազա 25 սէնէսէտէն պէրու գուլանմագտա օլտուղը պու սաաթընն զայնտան տօլայը բէնք թէէսիւճ իթմէքտէ տիր։ Պիզատ ղիյատեսկյէ չունա թէէսիւճ իտէրիզ քի էրմէնի մուհաճիրլէրի միյանընտա պէօյէ խբրսրզ մագուլէսի ատամյար պուլունբզ, ալտրգլարը իսանէ իլէ իքթիֆա իթմէյիպ, պէօյէ նալայրգ հալէրտէ պուլընբյօրլար։

—Վանան էֆ. Թօթովենց «Աւետարաք» նամբյա պիր էսէր նէյը իլէ պունտա տեվրը իսթիպատատա հապսխանէտէ չէքտիկի ըզտրբապարթը Թասվիր իտիյօր տիր։ Իշպու էսէրի ախզ իթմիշիզ տիր։ Ֆիյաթը 1 ղ. օլուպ, Վ. վէ Պ. Զարդարեան պիրատերլէրին քիւթիպխանէսինտէ սաթըմագտա տբր։

—Թօգատան էրմէնի Բրօթէսթան ազգապետարանընա վիրուտ իսէն պիր թէլէկրաֆ իւզրէրինէ, մագամը ատինին նազարը տիգգաթը ճէլգ օլընմըշ տբր։ Իշպու թէլէկրաֆին պէյանընա կէօրէ Թօգատան պաղը իւշէրա ասայիշը ումումիյի իխլալա թասատի իթմէք խաթէմիշլէր իսէ տէ, մուխթարանընն էօնիւ ալընմըշ տբր։ Միւթէասրբֆընն Թավրու հարէքէթի մուճիպը մուախէզ օլուպ, մումախլէյինն իսթէֆասը Թալէպ իտիլմիշ տիր, Թօգատան վիւրուտ իսէն տիկէր պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ իսէ, Թօգատան պուլունան ասքէրլէրինն օրտու մէրքէզինտէն չաղրըլմրշ օլտուղընը իշլէտն էհալի ֆէվգէլատէ գօրգու վէ ատհէթէ կէրիֆթար օլմուշլար վէ ասքէրին պաղա պիր եէրէ նազ օլընմամասընը իսթիրհամ իթմիշլէր տիր։

ՄԻՒՀԹԱՃ ՄՈՒԱԼԼԻՄԼԷՐ ՍԱՆՏՐՂԸ

ԲԱՐԻԶԷՆ Սիսակ էֆ. Աշճեան իր աներ հօր՝ հանգուցեալ Կարապետ էֆ. Գաբամաճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի 50 ֆր. նուիրած է Ուսուցչաց Օգնութեան մնտուկին։

7 հոկտ. 1908 Կ. Պոլիս։

ՏԱՎԷԹՆԱՄԷ

Միլլէթ մէճլիսի երեսփոխանլարընա աթիտէքի տավէթնամէ կէօնտէրիլմիշ տիր.

Ազգային երեսփոխանական Ժողովն իր երկրորդ նիստը պիտի գումարէ յառաջիկայ ուրբաթ (10 հոկտեմբեր) ժամը ճիշտ 6½ին Ղալաթիոյ Խորհրդարանը։ Ուստի կը խնդրուի որ հաճիք որոշեալ ժամուն ներկայ գտնուիլ նոյն նատին։

Մնամք ազօթարար

Պատր, Տեղապահ Կ. Պոլսոյ

ԵՂԻՇԷ ԵՊ. ԴՈՒՐԵԱՆ

7 հոկտ. 1908

ՕՐԱԿԱՐԳ

1.— Ընտրութիւն Մայր Դիւանի,

2.— Ընտրութիւն Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Կրօնական և Քաղաքական Ժողովոց։

«ԱՍՔԷՐԻ ՍԷԼԱՄ»

Իշպու սերլէվհա իլէ կազէթամըզդա ցակոր էֆ. Ճիվէլէկեանընն եաղմըշ օլտուղը մէգալէյի «Հուգուգը Ուումիյէ» կազէթասը այնէն նագլ ու տէրճ իթմիշ տիր։

ԻԼՄԻՆ ՊԻՐ ՄԻԻՃԻԶԷՍԻ

Զէմանդմրզդա էն զիյատ հիւքմֆերմա օլան խասթալըզ՝ վէրէմ իլէթի տիր։

Մէղքիւր խասթալըզը արթրբան սէպպէլէր չօգ վէ միւխթէլիֆ տիր, պու սէպպէլէրտէն պուրատա պահն էյլէմէք ֆիտէսիզ օլմաղլա, չիմտիյէ գատար ումումէն վէրէմ խասթալըզընն գուրթուլմաղ պիր խասթալըզ նամընը ալտրզընը պէյան իտէրիզ։

Նինայէթ պու կիւն Իթալիանընն Բալէրմօ չէհրինտէ մուգիմ օլուպ, պուպապտէ ուզուն միւտտէթ թէտգիգաթը ամիգա իճրա վէ իլմը մէղքիւր հագգընտաքի թէթէպպուտթյլա քէպը թէհրիպէ իթմիշ օլան ԺԻԻԶԷՓ ՊԱՆՏԻԷՐԱ նամ մէշհուր բրօֆէսէօր՝ վէրէմին միգրօպլարընա գարշը չայանը հայրէթ սուրէթտէ պիր իլաճ ինթիրա վէ իճատ էյլէմիշ տիր։

Մէղքիւր իյճատը էհէմմիյէթը ազամէպնէ վէ խթիհսալ իտիլէն կիւզել նէթիճէլէրէ պէնանէն չու խուսուսը հիւքիւմէթին գօմիսիօնը մախսուսընդն թէտգրգ վէ թէֆթիշինէ արզ, վէ նէվճատ իլանընը՝ միլքիյէ վէ ասքէրիյէ խասթախանէլէրինտէ թէճրիպէ իտիլմէսինի վէ հաթտա Իթալիանընն պաչլընա չէհրլէրինտէ վէրիլէճէք գօնֆէրանսալրա պունդն ենաղրը էհալիյէ վագընը Թալէպ իթմէքտէ տիր։

Մումախլէյի տօքթէօր ՊԱՆՏԻԷՐԱ Բարլէրմօտա, Գավուր սօգաղընտա 89—91 նիւմէրօտա իգամէթ իտիյօր։

Մումախլէյի աթքպպայը մէշհուրէնին վէ միճիւզէ նէվճինտէն շիֆաբէղիր օլան խասթալարընն պիր չօգ չէհատէթնամէլէրինի համբլ տիր։

Մէղքիւր իսէթի սարիատան ճէֆա չէգէն էհալիյէ իւլգ տէֆա իլան իսէն Իթալիանընն ՍԷՒՍԼՕ զազէթասընտա չուվէճնէլ եաղմըշ տբր։

«Վէրէմ խասթալըզընը Թէտավի իթմէք հագգընտաքի իլաճ, տաֆիի Թէաֆիֆն պիր տէվա տբր. Տօքթէօր ՊԱՆՏԻԷՐԱ՝ քէնտի իյճատ էյլէտիկի իլտանընն տօքթէօր Գոխրն միքրօպընը էօպիւրէրէք 2—3 այ զարբընտա վէրէմ ալէճամէթլէրինի մահվ էտէճէյինի վէ սապրրը օլան էն չօղը 120 կիւնատ շիֆաեապ օլաճագընը իստատա վէ Թաստիգ իտիյօր։

Տօքթէօր ՊԱՆՏԻԷՐԱ լիզիմի օլան զէվաթա մէղքիւր տէվայը ըրպպիտէն իյթա իթմէքտէ տիր։

Վիլայէթ Սրհիյէ գօմիսօնընընն իճթիմանտէ մէղքիւր իյճատը հագգընտա պիր անալիզ նէյը իտէճէք տիր։

Նէթիճէ իտէլիմ։ Նէօրէթշուար վէ միւհիթէրէմ տօքթօրը մումախլէյին Թէպրիքլէ պէրապէր, իսէթը մէղքիւրէտէն մուզտարրզ օլանլարընը՝ հէման մումախլէյէ միւրաճաաթ իթմէյէրինէ տավէթ օգուրուզ, գայպ իտիլէճէք վագրթ եօգ տբր. չօգ տէֆա էօքսիրիւք՝ ճան չէքիշտիրմէք նիշանէսի օլապիլիր։ Վուգու պուլաճագ Թալէպլէրին՝ Ֆրանսըզճա վէ եախսա իթալեանճա եաղրլմասը լազըմ տբր։

ՍՕՆ ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԲԷԹԷՐՍԳՈՒՐԳ, 18 հոկտ.— Կազէլարընն էքսէրիսի, Թուրքօ—Ռուս միւնասիպէթի մէսէլէսինի զայէթ սամիմի վէ էլսօսթանէ սուրէթտէ Թէագրգ վէ պիլիթթիֆագ, միւնասիպէթի մէզքիւրէնին Թագվիյէսի գարուրի օլաղընը պէյան իթմէքտէ տիրլէր։

«Նովօյէ Վրէմիա» զազէթասը Թիւրքիա վէ Ռուսիանընն մէնաֆի վէ հայսիյէթինէ Թէալլիւգէտէն պու մէսէլէնին մահզա հէր իքի տէվլէթլէր Թարաֆընտան հալ իսթէպիլէճէյինի տէրմէյան իյլէյօր։

Պողազլար մէսէլէսի Թիւրքիա վէ Ռուսիա պէյնլէրինտէ պիլ ինթիֆագ հալ օլընտրգտան սօնրա, պողազ իչի իլէ Ջանագ գալէանընն, Թիւրքիանընն եէտի Թասարրուֆ վէ խսթիլասընտան հիչ պիր քիմէնէնին ըէֆ իսթիլասինտան Ռուսիա ալէգատար օլաճագ տբր.

Պու օրրֆ պիր միլահազաթը հրասպիտթբէրվէրանէ օլմայը, մէնաֆիի հայաԵիյէտէն մատուտ տբր. վէ պու խուսուս Ռուսիայը սատրգ վէ տիկէր Թէսատիֆի տօսթ տէօվլէթլէրէտէն տահա ֆայտէլի վէ տահա խալիս պիր միւթթէֆիգ մագամընա վազ էտէճէք տիր։

ԲԱՐԻԶ.—Գօնթ Իզվօլսքի գօնֆէրանս բրօկրամը հագգընտա Ֆրանսա, Իսկլիլթէրա վէ Ռուսիա տէվլէթլէրի իլէ ինթիլաֆ հասրը ինթրքատէն օսնրա Բարիզտէն միւֆարէգաթ ինթմիշ տիր։

Մումախլէյի, Ալէմանիա իլէ այնը ինթիլաֆը հասրը ինթմէք իւզրէ Պերլինէ ազիմէթ ինթմէքտէ տիր։

ԲԱՐԻԶ.—Ռուսիա հիւքիւմէթի պատէմա Թիւրքիա վէ Պուլկարիսթանա տօսթանէ խրտմէթլէր ինթասընա արզուքէշ օլմաղլա, Ռուսիա խարիճէյէ նազարը իսինթիլաֆաթը հազրէնին սուլէհն թէվվիյէսի իչիւն Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրանընն Սօֆիա վէ Սթանպուլտաքի թէչէպպիսսաթընա իշթիրաք ինթմիշտիր։

ՍՕՖԻԱ, 20 հոկտ.— Պուլկար հիւքիւմէթի, գրալիէթ իլանը միւնասէպէթիյէ Գարատաղ հիւքիւմէթինտէն թէպրիքի հավի պիր խարիրաթ ախզ ինթմիշ տիր։

ԼՕՆՏՐԱ, 20 հոկտ.— Պէօյիւք թէէսիր վէ ինգիլտարը հայիզ պիր տիբլօմաթ, Սբր Կրէյնն գօնֆէրանս բրօկրամը մէսէլէսինտէ Թիւրքիանընն գարշը ումումէն Թիւրքիանընն արզու վէ մագասալարընը անլամատրզընը եախսա Ռուսիայա խօշ կէօրիւնմէկ իչիւն էհէմմիյէթ վէրմէկինի պէյանլա, մումախլէյնի ինթհամ իսթիյօր։

ԻՀԹԻՅԱԹ ՍԱՆՏՐՂԸ

ՎԻՆԷՐ ՊԱՆԳ ՎԷՐԱՑՆ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ՇԻՒՊԼՍԻ

Գալաթա վէ Սթամպօլ

Սէրմայէսի 130 միլիօն գուրօն քեամիլէն մէվճուտ տբր

ԻՀԹԻՅԱԹ՝ ԹԱԳՐԻՊԷՆ 38,000,000

գուրօն տբր.

Պաչլըճա չարթլար չունլար տբր

Թէսլիմաթ՝ ալթուն ղրշ. իւզէրինէ օլաճագ տբր, վէ 50 ղրշ.տան աչաղը Թէսլիմաթ գապուլ օլունմայաճագ տբր։

ՎԻՆԷՐ ՊԱՆԳ ՎԷՐԱՑՆ՝ պու կիւնքի գարարա կէօրէ եալընըզ 1000 լիրայա գատար մէպլաղ Թէսլիմ իտէն իչիւն 100 տէ 3½ վէ պու մրգատրը Թէճավվուզ իտէն պագրյէսի իչիւն անճագ 100 տէ 3 ֆայիզ վէրէճէք տիր. մամաֆիհի, բարա Թէսլիմ իտէճէք զէվաթը 15 կիւն էվվէլ մահալի կազէթալարը իլէ խապէրատար իթմէք չարթրյա մէգքիւր ֆատիվի Թէնզիլ վէ եա Թէվեիտէ մուխթար տբր։

100 լիրաի Օսմանիտէն աչաղը օլան Թէսլիմաթ՝ խթէնիլտիկի անտէ իտտէ օլունապիլիր։

Պունտան եօգարրդի մէէխուղաթ՝ էվվէլինտէն վէրիլէճէք պիր Թահրիրի իչարա Թապի տիր չէօյլէ քի,

Լիր.	Օսմ.	Լիր.	Օսմ.	յէ գատար
100	150	3	կիւն	էվվէլ
151	200	6	«	«
201	500	10	«	«
501	1000	15	«	«
1001 վէ պունտան եօ-				
գարը իչիւն		30	«	«

ՎԻՆԷՐ ՊԱՆԳ ՎԷՐԱՑՆ՝ խթէտիկի անտէ ճրզտանտա կէօրիւլէն ալաճագը սահիպը մէվճուտաթ Թէէսիյէ իտէրէք, մէրգումէն հիսապընը գաբամագ հագգընը մուհաֆազա իտէր

ՎԻՆԷՐ ՊԱՆԳ ՎԷՐԱՑՆ՝ ագբլպալիզ օլմայան նամընա տախի ճրզտան վէրէպիլիր՝ պու թագտիրտէ մէէխուղաթը անճագ էվվէլճէ ֆայիզ իտիլէն վէլի վէ եա վասի իճրայէ սէլահիյէթտար տբր։

Իհթիյաթ ատանրդընտան մատատ Վինէր Պանգ Վէրայն՝ պանգա մուամէլաթը տախի իճրա իտէր։

ՄԻՆՍՈՒԼԸ ԿԱԶԷԹԱ

ՅԱԿՈԲ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

ԹԻՒՃԱՐԻՑԷ

ՑԵՐՍԱՍՑԷԹ

ԹԻՃԱՐԷԹ ԲԻԱՑԱՍԸ

ՊՈՒՂՏԱՑ	Բարա
Պիրինճի պէյազ օգգասը	52-
Իքինճի » »	51-
Մախլութ »	49-50
Զավտարը »	-47
Սէրթ պիրինճի »	-53
» օրթա »	52-
Մախլութ սէրթ »	50-

Պու կիւն 8 վակօն Անատօլը վէ 1 վակօն Ռումէլի պուղտայը վիւրուտ իթմիշ տիր։

ՈՒՆ	Ղրշ.
Եէրլի գրբմա Ա. չուվալ	100-
» » Բ. »	98-

ԳԷԲԷԶ

Օգգասը 20½ - բարա։

ԱՐԲԱ

Տանիւպ քիլէսի	16½-17½
Ռումէլի վէ Մէրսին	16-16½
Մըսրը էթրաֆ իչիւնգուրա-	
տա վաբօրա Թէսլիմ բարա	34-34½
Եէրլի սարֆիյաթը իչիւն »	35-

ԲԱՄՊՈՒԴ ԲԻԱՑԱՍԸ

Լիվրբուլ 15 Հոկտ.

Ցուլիս օգոստ.	4.64
Հոկտ. նոյեմ.	4.60

ՊՈՒՂՏԱՑ ԲԻԱՑԱՍԸ

15 Հոկտ.

Նիւ-Եօրգ հազբը	101.3.4
» յուլիս իչիւն	105.3.4
» փեբր. »	103.3.4
» սեպտ. »	102.1.2
Լիվրբուլ հազբը	
» սեպ. »	7.4.3.4
» յուլիս »	7.5.7.8
Զիգակօ հազբը	
» սեպտ. »	95.
» յուլիս »	9.5.12

ՍԱՐԱՖԻՑԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 20 հոկտ.

Ինկիլիզ էհամը Ինկ, լիր.	81.
Օսմ. էհամը Իւնիֆիէ	89.25
» » » գաբանը	89.50
Օսմանլը

ԼԻԿՈՐ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԶԱՆԱԶԱՆ ԵՎ ԱՄԵՆԱՅՆ ԳՈՅՆԵՐՈՎ ԱՌԱՋԻՆ ԴԱՍԱԿԱՐԳ ԱՌԱՆՑ ՓՈՍՏԻ ԵՎ ՀԵՌԱԳՐԻ

Ամենայն տեսակի գունավոր գրիչներ, մատիտներ, գրչի ծայրեր, գրչի թանաք, գրչի մաքրիչներ, գրչի գրպանակներ, գրչի գրպանակի ներքին մասեր, գրչի գրպանակի արտաքին մասեր, գրչի գրպանակի ոսկի ծայրեր, գրչի գրպանակի ոսկի ծայրերի ներքին մասեր, գրչի գրպանակի ոսկի ծայրերի արտաքին մաս